

MEERJARENVERSLAG nr. 1

[2019-2021]

Vlaamse Toezichtcommissie
voor de verwerking van
persoonsgegevens

DEEL II [2019] WERKZAAMHEDEN

Inhoud Werkzaamheden VTC 2019

2	Overzicht werkzaamheden 2019.....	1
2.1	Zittingen	1
2.2	Adviezen algemeen	1
2.2.1	VTC/A/2019/01 - overeenkomst lokaal bestuur met De Lijn	1
2.2.2	VTC/A/2019/02 - gebruik kantoortoepassingen	1
2.2.3	VTC/A/2019/03 - geluidsopnames van raadszittingen	3
2.2.4	VTC/A/2019/04 en 05 - encryptiebouwsteen	3
2.2.5	VTC/A/2019/06 - homologatie incidentprocedure.....	4
2.2.6	VTC/A/2019/07 - algemene protocollen	4
2.2.7	VTC/A/2019/08 - AIV modelprotocol	5
2.2.8	VTC/A/2019/09 - Google for Education	5
2.2.9	VTC/A/2019/10 - beeldmateriaal kinderen in schoolverband	5
2.2.10	VTC/A/2019/11 - detectie extremisme via datascraping door stad	6
2.3	Adviezen wetgeving.....	7
2.3.1	VTC/A/W/2019/01 - erkenning verworven competenties	7
2.3.2	VTC/A/W/2019/02 - beroepskwalificerende trajecten	8
2.3.3	VTC/A/W/2019/03 - buitenschoolse opvang.....	9
2.3.4	VTC/A/W/2019/04 - elektronische gegevens toelagen gezinsbeleid	10
2.3.5	VTC/A/W/2019/05 - verzekering gewaarborgd wonen.....	11
2.3.6	VTC/A/W/2019/06 - woonzorg en mantelzorg	12
2.3.7	VTC/A/W/2019/07 - bijzondere sociale leningen wonen.....	14
2.3.8	VTC/A/W/2019/08 - verhuurdersorganisaties	16
2.3.9	VTC/A/W/2019/09 - bindende schatting	17
2.3.10	VTC/A/W/2019/10 - sportmakelaars.....	18

2.3.11	VTC/A/W/2019/11 - kredietmaatschappijen	19
2.3.12	VTC/A/W/2019/12 - erkende technici.....	20
2.3.13	VTC/A/W/2019/13 - belastinggeschillen	21
2.3.14	VTC/A/W/2019/14 - rijonderricht.....	23
2.3.15	VTC/A/W/2019/15 - educatief verlof	23
2.3.16	VTC/A/W/2019/16 - inspectiebepalingen in toepassing artikel 23 AVG	24
2.3.17	VTC/A/W/2019/17 - taxidiensten	27
2.3.18	VTC/A/W/2019/18 - kwaliteit dienstverleners.....	27
2.3.19	VTC/A/W/2019/19 - waterverkoopreglement	28
2.3.20	VTC/A/W/2019/20 - bestuurders wegtransport.....	29
2.3.21	VTC/A/W/2019/21 - slachtoffers historisch misbruik.....	30
2.3.22	VTC/A/W/2019/22 - outplacement	31
2.3.23	VTC/A/W/2019/23 - juridische eerstelijnsbijstand	32
2.3.24	VTC/A/W/2019/24 - uitzonderlijk vervoer	33
2.3.25	VTC/A/W/2019/25 - woonzorgcentra jongementie	34
2.4	Adviezen over protocollen voor de mededeling van persoonsgegevens.....	35
2.4.1	VTC/A/P/2019/01 - leerlinggegevens voor Talent-project.....	35
2.4.2	VTC/A/P/2019/02 - lerarenkaart.....	36
2.4.3	VTC/A/P/2019/03 - dyslexiesoftware	37
2.4.4	VTC/A/P/2019/04 - tijdsbesteding leraren.....	38
2.4.5	VTC/A/P/2019/05 - collectief leerlingenvervoer.....	39
2.4.6	VTC/A/P/2019/06 - toelatingsexamens arts en tandarts	40
2.4.7	VTC/A/P/2019/07 - sectorfoto Antwerps secundair onderwijs	42
2.5	Klachten.....	44
2.5.1	VTC/K/2019/01 - raadpleging Rijksregister	44
2.5.2	VTC/K/2019/02 - foto uit strafdossier	44
2.5.3	VTC/K/2019/03 - erfgenamen.....	44

2.5.4	VTC/K/2019/04 - onjuiste gegevens cursist	44
2.5.5	VTC/K/2019/05 - inzage leefloon.....	44
2.5.6	VTC/K/2019/06 - identificatiegegevens aan vader	44
2.5.7	VTC/K/2019/07 - openbaar maken petitie	45
2.5.8	VTC/K/2019/08 - 60-jarigenfeest.....	45
2.5.9	VTC/K/2019/09 - ontslagbrief	45
2.6	Onderzoeken.....	46
2.6.1	VTC/O/2019/01 - Regas cliëntvolgsysteem.....	46
2.6.2	VTC/O/2019/02 - handpalmscan voor maaltijd op school	46
2.6.3	VTC/O/2019/03 - informeel overleg Smartschool	46
2.6.4	VTC/O/2019/04 - Kortrijk Proximus betalingen	46
2.6.5	VTC/O/2019/05 - psychiatrisch ziekenhuis	47
2.6.6	VTC/O/2019/06 - FIT- contactgegevens	47
2.7	Meldingen inbreuken op de beveiliging (datalekken)	48
2.8	Inspecties	61
2.9	Verificaties	61
2.10	Maatregelen.....	62
2.10.1	Maatregelen naar aanleiding van meldingen van datalekken:	62
2.10.2	Maatregelen naar aanleiding van inspecties:	62
2.10.3	Maatregelen naar aanleiding van onderzoeken:	62
2.10.4	Maatregelen naar aanleiding van adviesdossiers:	62
2.10.5	Maatregelen naar aanleiding van klachtdossiers:	62
2.10.6	Maatregelen naar aanleiding van verificaties:	62
2.10.7	Maatregelen naar aanleiding van adviesvragen over protocollen:	62
2.11	Registratie meldingen functionarissen (DPO's)	62
2.12	Uitbouw van het kenniscentrum	63
2.12.1	Persoonlijke kennis en competentie	63

2.12.2	Kennis delen.....	63
2.12.3	Website	63
2.12.4	Documentatiecentrum	64

2 OVERZICHT WERKZAAMHEDEN 2019

2.1 Zittingen

In 2019 kwam de commissie 9 keer bijeen.

2.2 Adviezen algemeen

Andere adviezen en richtlijnen dan over ontwerpwetgeving of ontwerpprotocollen. Deze betreffen zowel antwoorden op adviesvragen als adviezen, richtlijnen en aanbevelingen uit eigen beweging.

2.2.1 VTC/A/2019/01 - overeenkomst lokaal bestuur met De Lijn

Advies Vlaamse Toezichtcommissie nr. 01/2019 van 23 mei 2019 als antwoord op een adviesvraag van de VVSG over een ontwerp van overeenkomst tussen een lokaal bestuur en De Lijn betreffende een derde betalings regeling.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_2019_01_advies_aan_VVSG_over_DeLijn_verwerkersovereenkomst.pdf

Er werd uitgegaan van de kwalificatie van gezamenlijke verwerkersverantwoordelijken. Volgens de VTC ging het niet om een situatie waarbij de partijen gezamenlijk de doeleinden en middelen van de verwerking bepalen, maar eerder van een uitwisseling van persoonsgegevens tussen partijen die elk hun **eigen individuele doeleinden** nastreven. De overeenkomst diende ook op andere punten verduidelijkt te worden. Het principe van minimale gegevensverwerking werd ook niet gerespecteerd in de overeenkomst, in het bijzonder waar het personen betrof die **geen klant** waren van De Lijn. De **aansprakelijkheidsregeling** hoorde volgens de VTC niet thuis in deze overeenkomst maar in de hoofdovereenkomst.

2.2.2 VTC/A/2019/02 - gebruik kantoortoepassingen

- A. problematiek MS Windows 10 Enterprise en MS Office n.a.v. DPIA Nederland**
- B. automatische activatie van MyAnalytics in MS Office 365**

A. Een functionaris van een entiteit van de Vlaamse Overheid heeft de VTC de **vraag** gesteld of het doorzenden van persoonsgegevens naar Microsoft in de Verenigde Staten, zoals aangegeven door de DPIA gemaakt door de Rijksoverheid in Nederland een **datalek** uitmaakt voor entiteiten van de Vlaamse Overheid¹.

De VTC heeft zowel de federale Gegevensbeschermingsautoriteit die bevoegd is voor de private sector, gecontacteerd als het Facilitair Bedrijf als beheerder van de raamcontracten voor de Vlaamse Overheid.

De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft het volgende antwoord aan de VTC bezorgd:

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/11/07/data-protection-impact-assessment-op-microsoft-office>

“De problematiek in verband met de Microsoft producten is ons inderdaad bekend en heeft heel wat aspecten. Naast de analyse zoals die door de Nederlandse overheid werd gemaakt, wordt er momenteel ook overlegd over een zinvolle aanpak op Europees niveau. De GBA plant daaraan volop mee te werken en is uiteraard bereid jullie (en andere overheden) over de vooruitgang op de hoogte te houden. Op de concrete vragen 1 en 2 van het [de functionaris], zouden wij eerder geneigd zijn om de verwerkingsverantwoordelijke te wijzen op het principe van de verantwoordingsplicht (‘accountability’), nu die bij uitstek goed geplaatst is om het concrete risico en eventuele remediëringsmaatregelen te beoordelen. Concreet “advies” kunnen wij bijgevolg moeilijk geven.”

Het Facilitair Bedrijf (HFB) heeft een presentatie gegeven aan de VTC en detailinformatie verzameld die de VTC had gevraagd. In tussentijd heeft HFB aan Microsoft officieel de vraag rond de Office ‘**metering**’ problematiek voorgelegd, met name toelichting van de case van de Nederlandse overheid m.b.t het doorsturen van informatie (persoonsgegevens) i.v.m. het gebruik van Office naar Microsoft.

HFB heeft de resultaten van haar onderzoek aan de VTC bezorgd.

Als antwoord op de vraag van de VTC naar een stand van zaken, heeft de Gegevensbeschermingsautoriteit het volgende meegedeeld:

“Er zijn nog steeds eigenlijk drie belangrijke sporen:

- 1. NL DPIA: deze is afgerond en heeft voor zover ik weet geleid tot aanpassingen voor de NL overheid;*
- 2. EDPB²: er is een oproep om hiernaar met verschillende landen samen te kijken, maar nog geen grote concrete stappen (of resultaten);*
- 3. EDPS³: zie blogpost van EDPS zelf, die stand mooi samenvat: https://edps.europa.eu/press-publications/press-news/press-releases/2019/edps-investigation-it-contracts-stronger_en .”*

Uit persberichten blijkt dat er ten gevolge van het onderzoek **in Nederland contractuele aanpassingen** zijn gekomen in de zin dat Microsoft zich in het vervolg als een verwerker zou zien voor deze gegevens en niet meer als verantwoordelijke (die de data kan gebruiken voor eigen doeleinden). De aanpassingen zouden globaal worden uitgerold, maar het is mogelijk dat de aanpassingen toch per (groep van) organisatie(s) moeten onderhandeld worden.

De **VTC** heeft deze problematiek van publieke cloudtoepassingen en niet-Europese leveranciers zelf verder opgenomen in **verschillende dossiers en richtlijnen** uitgebracht. Zie <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-Toezichtcommissie/domeinen/cloud>

B. Een gebruiker bij een dienst van de Vlaamse Overheid had vastgesteld dat Microsoft MyAnalytics geactiveerd was. Dit werd als volgt aan de gebruikers voorgesteld:

“Ontdek uw gewoonten. Werk slimmer. Alleen zichtbaar voor u. Welkom, Uw Office 365-account omvat nu MyAnalytics, een manier om te ontdekken hoe u werkt. MyAnalytics verbetert uw focus, uw welzijn, uw netwerk, uw samenwerking.[...] Ga naar uw dashboard om de personen in uw netwerk te zien, te ontdekken hoeveel u werkt buiten de normale werkuren, en meer. Bezoek ons regelmatig voor wekelijkse samenvattingen.[...]”

MyAnalytics is een “*persoonlijke assistent*” die gebruikers ondersteunt met een analyse van en inzichtelijke rapporten over hun communicatiegedrag en suggesties maakt om communicatie te optimaliseren. Het doel

² European Data Protection Board

³ European Data Protection Supervisor

werd omschreven als “*Efficiënt inzetten van communicatiekanalen*”. MyAnalytics gebruikt gegevens uit deze bronnen:

- e-mail- en agendagegevens
- Skype for Business/Teams: chat- en oproepsignalen
- optioneel: Windows 10-activiteitgeschiedenis (indien deze actief is én MyAnalytics geconfigureerd is om deze informatie te gebruiken)

De VTC heeft een overleg gehad met het agentschap het Facilitair Bedrijf (HFB) in november 2019. Daarbij werd verduidelijkt dat deze optie initieel standaard uit stond voor alle gebruikers. Ze was toen enkel beschikbaar voor E5-licenties.

HFB heeft in zijn onderzoek vastgesteld dat deze parameter inderdaad door Microsoft werd aangepast zodat MyAnalytics **standaard actief** was voor alle O365 gebruikers. Microsoft ging ervan uit dat dit kon omdat alle gebruikers met een geschikte licentie deze tool mochten activeren en omdat een expliciet configuratiebeleid ontbrak.

Het was echter duidelijk dat het principe van *privacy by default* (standaardinstellingen) niet gerespecteerd werd.

HFB heeft MyAnalytics eind oktober 2019 uitgezet voor alle gebruikers onder het beheer van het betreffende raamcontract. De ICT-functiehouder kunnen afdwingen dat een gebruiker uit zijn organisatie de tool niet kan activeren.

2.2.3 VTC/A/2019/03 - geluidsopnames van raadszittingen

De klacht werd behandeld door het agentschap Binnenlands Bestuur zonder dat er een advies door de VTC werd gegeven.

2.2.4 VTC/A/2019/04 en 05 - encryptiebouwsteen

[Advies Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2019/04 en 05 van 3 december 2019 betreffende veiligheidsmaatregelen voorgesteld door het agentschap Facilitair Bedrijf \(FB\) tegen ongeoorloofde toegang tot persoonsgegevens voor Microsoft Azure en Microsoft PowerApps.](#)

De adviesvragen van het agentschap Facilitair Bedrijf (FB) betreffen twee cloudgebaseerde toepassingen:

- Adviesvraag VTC/A/2019/04: “*Het FB wenst voor de uitbreiding van zijn HB+1 dienstenaanbod op Microsoft Azure cloud services een overzicht van de genomen veiligheidsmaatregelen met het oog op ongeautoriseerde toegang tot de gegevens te komen voorstellen. Deze maatregelen zijn gebaseerd op de afspraken die we gemaakt hebben bij de invoering van de Vo informatieclassificatie en zijn functioneel vergelijkbaar met het positieve advies die we hebben gekregen in context van het HB+ dienstenaanbod op Amazon cloud services (AWS).*”

- VTC/A/2019/05: “*WVG4 wenst voor een specifieke informatieverwerking beroep te doen op een Microsoft SaaS aanbod (PowerApps) en wenst een advies over de voorgestelde oplossing. Conform de Vo informatieclassificatie heeft HFB de genomen veiligheidsmaatregelen geëvalueerd en wenst zijn bevindingen met jullie te delen.*”

De adviesvraag betrof de ongeautoriseerde toegang tot informatie en encryptiesleutels en de controle en toezicht die/dat op deze toegang wordt uitgeoefend. Ze betreft ook de door het FB voorgestelde maatregelen. Het FB presenteerde zowel technische maatregelen op basis van de gebruikte architectuur als de

⁴ Het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

organisatorische maatregelen (zoals de principes van het sleutelbeheer). De VTC kreeg een toelichting van de gebruikte encryptietechnieken toegelicht, inclusief het daarbij horende sleutelbeheer. Daarnaast wordt het gebruikersbeheer en de toegangscontrole verduidelijkt. Tijdens een volgende zitting maakte het VTC kennis met het beheer van geprivilegieerde toegangen (PAM)⁴. Tot slot werd het gebruikte monitoring systeem (SIEM5) toegelicht.

De VTC wees erop dat de voorgestelde (technische en organisatorische) maatregelen enkel zijn beoordeeld vanuit het principe van 'ongoorloofde toegang'. De risico's bij een **cloud** omgeving beperken zich uiteraard niet enkel tot dit thema.

Daarnaast wees de VTC erop dat enkel de architectuur van het cloud platform werd toegelicht en niet de concrete toepassingen die op het platform zullen worden geïnstalleerd en gebruikt.

De VTC was van oordeel dat de **encryptiemodule** – mits correct geïmplementeerd en beheerd – het risico van het massaal data inhalen van de burger op redelijke wijze beperkt.

Anderzijds blijven er nog **restrisico's** bestaan zoals beschreven.

De VTC adviseert daarom om de voorgestelde cloudtoepassingen (tenzij er toch sluitende maatregelen worden geïmplementeerd) niet aan te wenden voor bepaalde categorieën van informatie: strategische geheime informatie (op zich geen bevoegdheid van de VTC) en informatie die een groot risico kan vormen voor de betrokkenen: 'gevoelige' informatie, profilerende informatie, informatie over kwetsbare personen,...

Het is dus positief dat de maatregelen er zijn, maar de VTC heeft zeker ook bedenkingen. Voor de restrisico's moeten de instanties de inschatting doen, met name per type verwerking.

2.2.5 VTC/A/2019/06 - homologatie incidentprocedure

De VTC heeft besloten om niet op de vraag tot "homologeren" van een dienstverlener van lokale besturen in te gaan. Ze heeft laten weten dat ze het initiatief om een procedure uit te werken wel apprecieerde en haar opmerkingen aan de aanvrager bezorgd.

Anderzijds heeft de VTC ervoor gepleit om samen te werken met andere DPO's(verenigingen), eventueel in het kader van de werkgroep van de VVSG, zodat er tot een nog beter resultaat kan worden gekomen en de VTC niet elke richtlijn apart moet bekijken.

2.2.6 VTC/A/2019/07 - algemene protocollen

Advies Vlaamse Toezichtcommissie nr. 07/2019 aan VVSG en OVSG inzake de procedure voor de totstandkoming van algemene protocollen.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_2019_07_VVSG_OVSG_procedure_algemene_protocollen.pdf

De VTC gaat akkoord met de geschetste procedure voor de totstandkoming van algemene protocollen voor gegevensuitwisseling met verschillende lokale besturen door OVSG en VVSG.

Gelet op het potentieel grote volume aan persoonsgegevens, en dus ook de grotere impact van de gegevensuitwisseling wanneer er iets mis zou gaan, is de VTC van oordeel dat een **voorafgaand advies** van de VTC bij deze categorie van protocollen steeds aangewezen is.

Bijkomend is de VTC van oordeel dat elke instantie die toetreedt tot een algemeen protocol, de betreffende gegevensuitwisseling expliciet opneemt in het **register** van werkingsactiviteiten, met verwijzing naar de

maatregelen die worden voorzien in het algemeen protocol. Niettegenstaande het mandaat dat wordt gegeven aan een koepelorganisatie, blijft de verantwoordelijkheid bij de individuele instantie.

2.2.7 VTC/A/2019/08 - AIV modelprotocol

Advies VTC nr. 2019/08 van 5 november 2019 betreffende een sjabloon voor een protocol met bijbehorende toelichtingsnota.

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A 2019 08 advies.pdf>

Doordat het protocol meer wordt opgevat als een contract dan als een toets, moet er over gewaakt worden dat de bepalingen niet alleen (vage of standaard-) engagementen bevatten waarvan het niet duidelijk is of (de mogelijkheid van) de realisatie effectief getoetst werd.

De VTC vraagt dan ook dat wat nu vaak beschreven wordt in het advies van de functionarissen voor gegevensbescherming, zowel wat betreft verduidelijking van de context als het aftoetsen van de voorwaarden van de AVG meer verwerkt wordt in het protocol.

Er wordt aan de entiteiten gevraagd om meer aandacht aan te besteden aan de overzichtelijkheid van de protocollen omwille van het transparantiebeginsel.

Naar transparantie toe, moet het de bedoeling zijn, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen, dat de afspraken rond de mededeling van persoonsgegevens controleerbaar zijn op de principes van de AVG. Aangezien alleen het protocol zelf moet gepubliceerd worden volgens het e-Govdecreet, moet al wat nodig is om de geplande gegevensstroom te kunnen beoordelen daar in staan of moeten de entiteiten de andere verantwoordingsstukken ook publiceren.

2.2.8 VTC/A/2019/09 - Google for Education

Er is een meningsverschil ontstaan tussen een ouder en de school van een kind over het gebruik van cloudplatformen zoals Google en het delen van gegevens van kinderen met deze bedrijven. De ouder heeft expliciet geweigerd om de naam en voornaam van het kind te delen met Google voor het aanmaken van een profiel voor de Google Education Suite. Dit heeft eerst geleid tot het advies om een andere school te kiezen.

Informatie zoals naam, voornaam, locatie, leeftijd, IP-adres, opleidingsniveau en geloofsovertuiging worden expliciet en/of impliciet door de school gedeeld met bedrijven zoals Google. Het vorige jaar gebruikte de basisschool van de jongste kinderen Google Forms om leerlingengegevens te verzamelen, inclusief de taal van de ouders en de geloofsovertuiging. De ouder vroeg de VTC een standpunt in te nemen over deze kwestie. Zie hiervoor het jaarverslag 2023 en 2024.

De VTC heeft contact genomen met de functionaris van de onderwijskoepel. De school in kwestie heeft aan het kind een gepseudonimiseerde account toegekend.

Zie ook VTC/O/2023/01 <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-Toezichtcommissie/domeinen/scholen> .

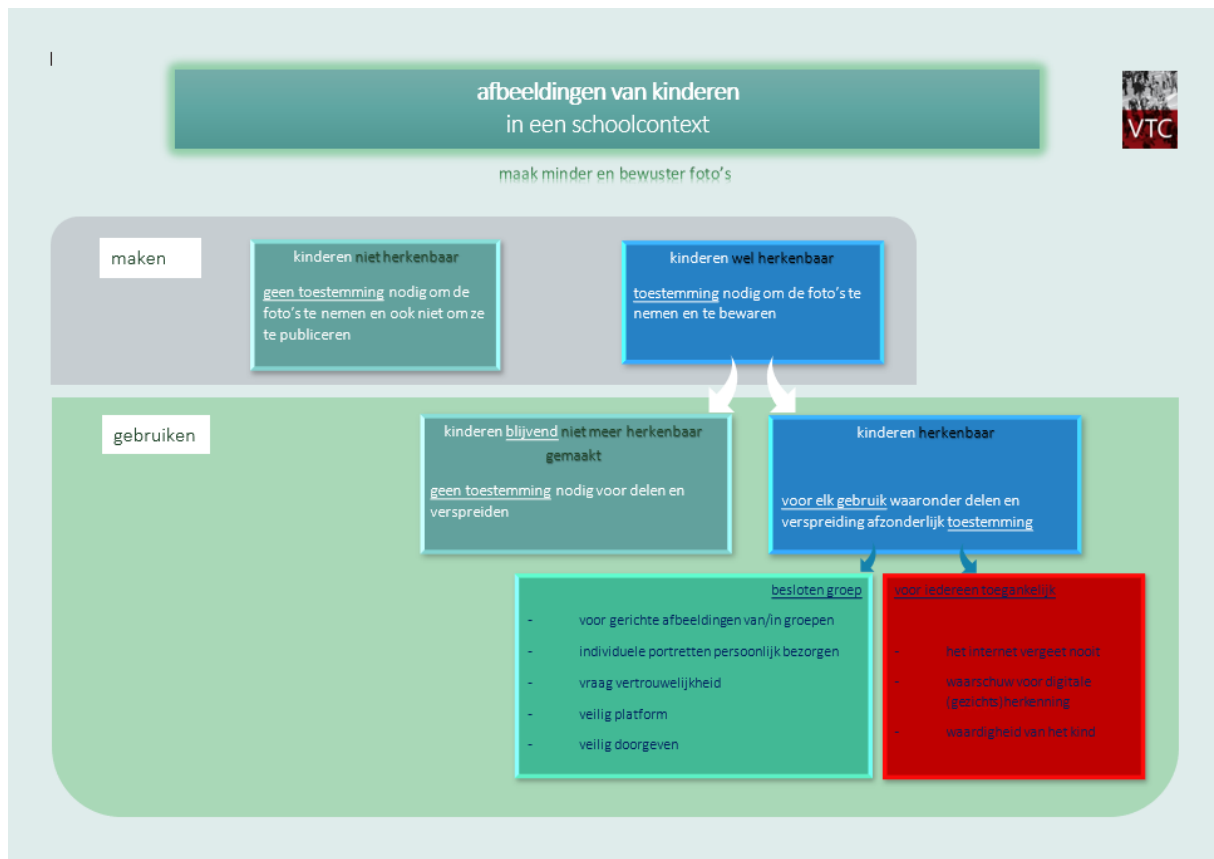
2.2.9 VTC/A/2019/10 - beeldmateriaal kinderen in schoolverband

Advies Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2019/10 van 1 oktober 2019 betreffende het maken van foto's in een schoolcontext.

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A 2019 10 advies fotos op school.pdf>

De regels inzake toestemming zijn verstrengd met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De VTC wil met dit advies aangeven waar de school rekening mee moet houden.

Hierna het advies samengevat in een schema:

2.2.10 VTC/A/2019/11 - detectie extremisme via datascraping door stad

Advies Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2019/11 van 3 december 2019 betreffende online detectie van extremisme door een stad via data scraping op publieke sociale media kanalen.

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A 2019 11 advies online detectie extremisme.pdf>

De VTC begrijpt de goede bedoelingen van de stad, maar wijst op de grote risico's voor de bescherming van persoonsgegevens en fundamentele rechten en vrijheden van de burgers.

Ze is van oordeel dat dergelijke projecten niet aan een lokaal bestuur kunnen toegewezen worden.

De VTC adviseert om – in het geval dit pilootproject verdere opvolging krijgt -dit **door centrale diensten** te laten opzetten, zelfs als pilootproject, met het voorafgaand opmaken van een **globale GEB**. De VTC adviseert dat in ieder geval eerst een **degelijk wettelijk kader** gecreëerd wordt, met inbegrip van daarin verankerde beschermingsmaatregelen, als lokale besturen met dit project willen voortgaan

2.3 Adviezen wetgeving

De Vlaamse Toezichtcommissie verstrekt, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. (art. 10/4 § 1 decreet 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer).

Deze adviezen betreffen concreet adviezen over ontwerpen van regelgeving (decreten, besluiten) die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens.

Er werden in 2019 **25 adviezen** gegeven.

De **adviesaanvragers** waren:

- de Vlaamse Regering in 23 gevallen
- het Vlaams Parlement in 1 geval
- de VDAB in 1 geval.

Het gaat om 23 adviezen over ontwerpen van besluit en 2 adviezen over voorontwerpen van decreet.

De adviezen werden gegeven op verzoek de volgende **beleidsdomeinen**:

- beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie (KBBJ): 2 adviezen
- beleidsdomein Financiën en Begroting (FB): 2 adviezen
- beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI): 0 adviezen
- beleidsdomein Onderwijs en Vorming (OV): 1 advies
- beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG): 6 adviezen
- beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM): 0 adviezen
- beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE): 5 adviezen
- beleidsdomein Landbouw en Visserij (LV): 0 adviezen
- beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken (MOW): 4 adviezen
- beleidsdomein Omgeving (OMG): 5 adviezen

De Vlaamse Toezichtcommissie brengt haar advies uit binnen een termijn van dertig dagen nadat alle daartoe noodzakelijke gegevens aan de Vlaamse Toezichtcommissie zijn medegedeeld. In speciaal gemotiveerde dringende gevallen kan de termijn worden teruggebracht tot vijftien dagen. (art. 10/4 § 1, lid 2 decreet betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer van 18 juli 2008)

De hoogdringendheid werd ingeroepen en aanvaard in 3 gevallen.

2.3.1 VTC/A/W/2019/01 - erkenning verworven competenties

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/01 van 9 april 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming, werk en sociale economie

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het Ontwerp geeft uitvoering aan een ontwerp van decreet betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties. Het doel is sterker in te zetten op het waarderen van competenties en talenten van mensen, los waar deze zijn verworven, door een geïntegreerd EVC (erkenning verworven competenties) -beleid te voeren.

In het Decreet werd een gemeenschappelijk kader uitgewerkt voor de beoordeling en certificering van verworven competenties uit een beroepskwalificatie door een EVC-testcentrum.

Het Ontwerp regelt de procedure voor de erkenning van EVC-standaarden, legt het model vast voor het bewijs van beroepskwalificatie, deelkwalificatie en competenties en regelt de publicatie van, de inschrijving voor en de financiering van de EVC-trajecten.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp van besluit voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin alle essentiële elementen van de voorgenomen verwerkingen van persoonsgegevens (zoals vereist krachtens artikelen 6.3 AVG, 8 EVRM en 22 Grondwet) worden opgenomen, inzonderheid:

- de aanduiding van het EVC-testcentrum als verwerkingsverantwoordelijke of verwerker;
- types of categorieën van persoonsgegevens;
- bewaartermijnen.

De VTC brengt in herinnering dat de in het ontwerp voorziene uitwisselingen van persoonsgegevens het voorwerp moeten uitmaken van, respectievelijk, een protocol ingevolge artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008; een beraadslaging van het informatieveiligheidscomité ingevolge artikel 15 van de wet van 15 januari 1990 en, in voorkomend geval, een machtiging door de minister van Binnenlandse Zaken ingevolge artikel 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983.

2.3.2 VTC/A/W/2019/02 - beroepskwalificerende trajecten

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/02 van 9 april 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de opleidingscheques voor werknemers tot bepaling van de aanvraagprocedure, vermeld in artikel 5, §2, van het decreet van xxx betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader](#)

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Werk en sociale economie

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het Ontwerp geeft uitvoering aan een ontwerp van decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader, inzonderheid artikel 5, §2, eerste lid, artikel 6, vierde, vijfde en zesde lid, en artikel 9, §1, tweede lid. 5.

Artikel 31 van het Ontwerp regelt de verwerking van persoonsgegevens van de lerende door de organisatie die werd erkend om beroepskwalificerende trajecten aan te bieden.

De VTC oordeelt dat de aanvrager de volgende aanpassingen moet doorvoeren opdat het ontwerpbesluit voldoende waarborgen biedt wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft:

- duidelijke vermelding van het doeleinde van de verdere verwerking;
- duidelijke vermelding van de bewaartermijn(en) van de verwerkte persoonsgegevens.

De VTC brengt in herinnering dat het gebruik van het rijksregisternummer door de organisatie, voorafgaand moet gemachtigd zijn door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken.

2.3.3 VTC/A/W/2019/03 - buitenschoolse opvang

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/03 van 9 april 2019 over het voorstel van decreet houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten](#)

Adviesvrager: Vlaams Parlement

Beleidsdomein: Welzijn, volksgezondheid en gezin

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het decreet zal volgens het Voorstel uiterlijk in werking treden op 1 januari 2021. Diverse uitvoeringsbesluiten moeten het decreet verder vorm geven. Verwijzend naar de grondwettelijke autonomie van de gemeenten en het subsidiariteitsprincipe, is het de bedoeling om de komende jaren geleidelijk over te gaan van de financiering van een aantal voorzieningen naar een financiering van de lokale besturen. Dit zal gebeuren op basis van objectieve parameters en wetenschappelijk onderbouwde indicatoren.

De taakverdeling in het nieuwe systeem zou als volgt zijn:

1° het lokaal bestuur neemt de regie op, door de ontwikkeling van een lokaal beleid en de beslissing over de besteding en de verdeling van de middelen;

2° een lokaal samenwerkingsverband geeft mee uitvoering aan het lokaal beleid, ontwikkelt gemeenschappelijke operationele doelstellingen en coördineert operationele acties van actoren;

3° de Vlaamse overheid zorgt voor een inspiratiekader voor een geïntegreerd aanbod buitenschoolse activiteiten. Kind en Gezin kan een kwaliteitslabel toekennen voor opvang van de jongste kinderen (kleuterleeftijd);

4° de Vlaamse overheid zal de overgang maken naar het toekennen van forfaitaire subsidies aan de lokale besturen.

Het Voorstel wijzigt ook nog enkele bestaande decreten:

- decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin: de taken en bevoegdheden van het agentschap worden aangepast aan het nieuwe kader;

- het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers: de adviescommissie behandelt het bezwaar tegen de weigering, de schorsing of de opheffing van een kwaliteitslabel.

De VTC wijst er op dat de werkgever, in casu de organisator, het strafrechtelijk verleden van zijn werknemer slechts mag kennen als de wet dit toelaat. In principe mag het uittreksel echter niet bewaard worden door de werkgever. Het lijkt bijgevolg aangewezen dat de toezichthouders voor de controle op de medewerkers zelfstandig het strafregister kunnen bevragen. Het is daarom wel terecht dat er in artikel 14 een wettelijke basis wordt gecreëerd voor de toezichthouders.

Volgende aspecten zijn positief te beoordelen in het licht van de bescherming van persoonsgegevens en de fundamentele rechten: het uitdrukkelijk opnemen van bepaalde vereiste elementen.

De volgende knelpunten dienen echter te worden aangepakt, waarvan de meeste een tussenkomst van de decreetgever vragen:

- de correcte rechtvaardigingsgrond(en) aanwenden;
- de essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen;
- identificatie van de relevante (gezamenlijke) verantwoordelijken;
- nagaan of de kwaliteitseisen proportioneel zijn;
- onderzoeken of bijkomende waarborgen moeten geëist worden teneinde een passend beveiligingsniveau te verzekeren.

2.3.4 VTC/A/W/2019/04 - elektronische gegevens toelagen gezinsbeleid

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/04 van 9 april 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de nadere regels voor de verwerking, de bewaring en de bewijskracht van de elektronische gegevens betreffende de toelagen in het kader van het gezinsbeleid](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Welzijn, volksgezondheid en gezin

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Met dit Ontwerp wordt uitvoering gegeven aan twee decreten, namelijk het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en het decreet van 7 juli 2017 tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin

Oordeelt de VTC dat de volgende punten dienen te worden aangepakt

- de manier waarop transparantie wordt geboden over de uitwisseling van de persoonsgegevens moet meer uitgewerkt worden;
- de bepalingen die enkel een verwijzing naar de verplichtingen zoals opgenomen in de AVG dienen weggelaten te worden;
- het faciliteren van de rechten van de betrokkenen uitwerken;

- de bepalingen die de KSZ-wet van toepassing maken op de uitbetalingsactoren van het netwerk (KRING) herformuleren.

2.3.5 VTC/A/W/2019/05 - verzekering gewaarborgd wonen

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/05 van 9 april 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juni 2008 betreffende de verzekering gewaarborgd wonen](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Welzijn, volksgezondheid en gezin

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Wie een hypothecaire lening afsluit voor het kopen, bouwen of verbouwen van een woning, kan zich met de verzekering gewaarborgd wonen kosteloos verzekeren tegen inkomensverlies door plotse werkloosheid of arbeidsongeschiktheid. De Vlaamse overheid draagt de verzekeringskosten, de aanvrager betaalt dus geen premie.

Afhankelijk van de stand van de kredieten kon de minister, reeds de volgende risico's verzekeren:

1° het risico van de werknemer die ten gevolge van onvrijwillige werkloosheid of arbeidsongeschiktheid niet in staat is de contractuele verplichtingen na te komen die voortvloeien uit een lening voor de bouw, de koop, de koop met renovatie of de renovatie van zijn enige woning;

2° het risico van de zelfstandige die ten gevolge van arbeidsongeschiktheid niet in staat is de contractuele verplichtingen na te komen die voortvloeien uit een lening voor de bouw, de koop, de koop met renovatie of de renovatie van zijn enige woning.

Met artikel 2 van het Ontwerp wordt daar het volgende risico aan toegevoegd:

3° het risico van de zelfstandige die ten gevolge van de onvrijwillige stopzetting van zijn zelfstandige activiteit niet in staat is de contractuele verplichtingen na te komen die voortvloeien uit een lening voor de bouw, de koop, de koop met renovatie of de renovatie van zijn enige woning.

Op 1 april 2019 is de vijfjarige overeenkomst met Ethias NV afgelopen. Dit biedt de mogelijkheid om bij de heraanbesteding na te gaan in hoeverre en tegen welke premievoorwaarden de verzekeraars bereid zijn om in te gaan op een aantal uitbreidingen en aanpassingen van de huidige voorwaarden en van de doelgroepen.

De haalbaarheid van de voorgestelde wijzigingen kan maar beoordeeld worden als de biedingen van de verzekeraars gekend zijn. Voorliggend voorstel heeft dan ook de bedoeling om in een eerste fase de voorgestelde wijzigingen principieel door de Vlaamse Regering te laten goedkeuren met het oog op een finale keuze bij de tweede principiële goedkeuring

Vooraf is een uitbreiding noodzakelijk van de decretale basis die bepaald wordt door artikel 80 van de Vlaamse Wooncode. Daartoe werd er een voorstel van decreet ingediend op 14 maart 2019 6 .

De VTC constateert alvast dat uit de huidige tekst van het Ontwerp en van het besluit van 13 juni 2008 samen gelezen met artikel 80, wel kan afgeleid worden wat het doeleinde is van de vooropgestelde verwerkingen, wie de betrokkenen zijn en aan wie de gegevens worden verstrekt, maar dat de andere aspecten niet (bewaartermijnen) of slechts zeer impliciet aan bod komen (categorieën van gegevens en voldoende duidelijke aanwijzing van wie de verwerkingsverantwoordelijke is). Bijkomende aanvullingen en preciseringen dringen zich

dan ook op. De VTC is er zich van bewust dat het concretiseren van de voorwaarden afhankelijk kan zijn van de reactie van de eventuele kandidaat-verzekeringsmaatschappijen op het Ontwerp. Hierbij moet er echter wel op gelet worden dat in een uitvoeringsbesluit verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen, wat nu nog niet het geval is. Dit kan in het geplande wijzigingsdecreet.

Volgende wijzigingen zijn positief te beoordelen in het licht van de bescherming van persoonsgegevens en de fundamentele rechten:

- de toestemming werd als rechtsgrond geëlimineerd voor de opvragingen door de Vlaamse instanties;
- het uitdrukkelijk opnemen van bepaalde vereiste elementen;
- het aanduiden van bepaalde overheden als bron van persoonsgegevens.

De volgende knelpunten dienen echter te worden aangepakt, die in de eerste plaats een tussenkomst van de decreetgever vragen:

- de correcte rechtvaardigingsgrond(en) aanwenden;
- de essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen;
- herbekijken van de kwalificatie van de verantwoordelijke voor de verwerking en de verwerker;
- nakijken of bij te voegen attesten bij de aanvraag van een tegemoetkoming niet te vervangen zijn door opvragingen bij de bevoegde overheden;

2.3.6 VTC/A/W/2019/06 - woonzorg en mantelzorg

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/06 van 29 april 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Welzijn, volksgezondheid en gezin

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Voorliggend Ontwerp is een van de drie besluiten die genomen worden ter uitvoering van het decreet van 15 februari 2019 betreffende de woonzorg.

De bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens worden in het voorliggende Ontwerp verder uitgewerkt.

Het Ontwerp vervangt integraal het bestaande besluit van de Vlaamse Regering 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, wat de leesbaarheid ten goede komt.

Het Ontwerp bestaat uit een stambesluit met 14 bijlagen waarin per soort van voorziening de specifieke erkenningsvoorwaarden worden opgesomd.

In artikel 59 van het woonzorgdecreet worden volgende elementen, na advies van de bevoegde toezichthoudende autoriteit, overgelaten aan de Vlaamse Regering,:

- de Vlaamse Regering kan de lijst van gegevens die door de woonzorgvoorzieningen, verenigingen en partnerorganisaties worden verwerkt voor het bevoegdheden en taken, nader preciseren (artikel 59, §4, tweede lid, woonzorgdecreet);

- de Vlaamse Regering specificeert welke personen of instanties toegang hebben tot de gezondheidsgegevens, vermeld in artikel 4, 15), AVG (artikel 59, §3, tweede lid, woonzorgdecreet).

– de Vlaamse Regering bepaalt (artikel 59, §4, derde lid, woonzorgdecreet):

1° de regels voor en de wijze van verwerking van de gegevens;

2° de termijn gedurende welke de verwerkte persoonsgegevens maximaal zullen worden bewaard;

3° de instanties waaraan de persoonsgegevens zullen worden verstrekt;

4° de vorm waarin en de wijze waarop gegevens worden uitgewisseld.

– de Vlaamse Regering bepaalt (artikel 59, § 5, tweede lid, woonzorgdecreet), voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens van de gebruiker en van de personeelsleden en bestuurders door het agentschap Zorg en Gezondheid en door het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

1° welke gegevens, inclusief gezondheidsgegevens, vermeld in artikel 4, 15) AVG, worden verzameld;

2° de regels voor en de wijze van verwerking van de gegevens;

3° de termijn gedurende welke de verwerkte persoonsgegevens maximaal zullen worden bewaard;

4° de instanties waaraan de persoonsgegevens zullen worden verwerkt;

5° de vorm waarin en de wijze waarop gegevens worden uitgewisseld.

– de Vlaamse Regering bepaalt welke technische en organisatorische maatregelen de verwerkingsverantwoordelijke moet treffen ter bescherming van de persoonsgegevens, conform artikel 32 AVG (artikel 59, §6, tweede lid, woonzorgdecreet).

Over het algemeen beoordeelt de VTC de tekst van het Ontwerp als zeer positief omdat heel wat elementen betreffende de verwerking van persoonsgegevens gedetailleerd zijn uitgewerkt. De VTC ziet het grootste knelpunt en tegelijk ook de grootste uitdaging in het voorzien van de vereiste **technische en organisatorische maatregelen** ter bescherming van de persoonsgegevens.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp van ministerieel besluit voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin alle essentiële elementen van de voorgenomen verwerkingen van persoonsgegevens (zoals vereist krachtens artikelen 6.3 AVG, 8 EVRM en 22 Grondwet) worden opgenomen, inzonderheid:

- de aanduiding van de categorie van gegevens in artikel 74 en 77 van het Stambesluit;

- aanduiden of het anonieme gegevens of persoonsgegevens betreft in artikel 10, §2 van het Stambesluit;

- voorzien van het recht op rectificatie voor de gebruiker;

- limitatieve opsomming van de categorieën van gegevens in bijlage 4;
- aanduiden dat het mailverkeer slecht mogelijk is indien het beveiligd wordt in bijlage 5;
- precisering van de bewoordingen “*de inlichtingen over zijn sociale zekerheidssituatie*” in bijlage 5.

De VTC brengt in herinnering dat de in het ontwerp voorziene uitwisselingen van persoonsgegevens het voorwerp moeten uitmaken van, respectievelijk, een protocol ingevolge artikel 8 van het decreet van 18 juli 2008; een beraadslaging van het informatieveiligheidscomité ingevolge artikel 15 van de wet van 15 januari 1990 en, in voorkomend geval, een machtiging door de minister van Binnenlandse Zaken ingevolge artikel 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983.

De VTC wenst te benadrukken dat de uitwisseling van persoonsgegevens op een beveiligde manier dient te gebeuren.

Tot slot verwijst de VTC naar een aantal suggesties:

- aanwijzing op formulier;
- de verplichting te voorzien in een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer in het Stambesluit of als voorwaarde van het kwaliteitshandboek;
- algemeen gebruik van INSZ-nummer opnemen in het Stambesluit

2.3.7 VTC/A/W/2019/07 - bijzondere sociale leningen wonen

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/07 van 29 april 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen op het vlak van wonen](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het Ontwerp wijzigt volgende besluiten:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 13 september 2013 houdende de voorwaarden waaronder de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en het Vlaams Woningfonds bijzondere sociale leningen aan particulieren kunnen toestaan;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 29 september 2006 betreffende de voorwaarden voor de overdracht van onroerende goederen door de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen en de sociale huisvestingsmaatschappijen ter uitvoering van de Vlaamse Wooncode;
- het Procedurebesluit Wonen van 14 juli 2017.

De aanvrager beoogt door de wijzigingen te komen tot een rechtvaardiger en effectiever stelsel van de bijzondere sociale lening voor particulieren.

De Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (verder “VMSW”) en het Vlaams Woningfonds (verder “VWF”) verstrekken bijzondere sociale leningen aan particulieren in het Vlaamse Gewest. De basisregels voor deze

leningen zijn uitgewerkt in het eengemaakt leningenbesluit. Om te onderzoeken of deze leningen een optimaal bereik kennen en de maximale verkoopwaardes correct zijn ingeschat, heeft het Steunpunt Wonen een onderzoek gevoerd en aanbevelingen geformuleerd.

Het Ontwerp omvat ook een aantal technische wijzigingen in het overdrachtenbesluit, over de voorwaarden voor de overdracht van onroerende goederen door de VMSW en de Sociale Huisvestingsmaatschappijen ("SHM") ter uitvoering van de Vlaamse Wooncode.

Wijzigingen in het eengemaakt leningenbesluit

Het Ontwerp wil conform het Regeerakkoord en de Beleidsnota 2014-2019 van de minister verwezenlijken dat sociale leningen enkel nog zouden worden toegekend aan huishoudens die zonder deze lening niet in staat zouden zijn om een eigen woning te verwerven. Daartoe wordt onder meer door het Ontwerp in het eengemaakt leningenbesluit de hoogte van het maximum van de geschatte verkoopwaarde van de woning regionaal fijner gedifferentieerd en de wijze van vaststelling van de looptijd van de lening aangepast.

In het eengemaakt leningenbesluit worden verder technische aanpassingen doorgevoerd om de regelgeving eenduidiger te maken en in lijn te brengen met de Vlaamse Wooncode.

Er worden ook aanpassingen gedaan om de efficiëntie van de kredietverstrekkers te verhogen en hun administratieve lasten te beperken, waaronder:

- een vereenvoudiging van de regeling dat de ontleners de woning persoonlijk moet bewonen de woning persoonlijk moet bewonen;
- registratie- en notariskosten zullen mee beleend kunnen worden;
- bij een lening voor het behoud van een woning bij een echtscheidingsprocedure of beëindiging van de echtscheidingsprocedure of beëindiging van de samenwoning zal de wederbeleggingsvergoeding mee kunnen beleend worden (artikel 3 leningenbesluit);
- de tweejaarlijkse herziening van de rentevoet wordt teruggebracht naar een vijfjaarlijkse (omdat bleek dat het inkomen de ontleners van het VWF toch niet toenam binnen die termijn);
- de verplichting wordt toegevoegd dat elke aanvrager die eigenaar wordt de leningsakte ondertekent;
- de verplichting tot afsluiten van een schuldsaldoverzekering vervalt.

Het Ontwerp zal ook de werkwijze van de VMSW en het VWF verder op elkaar afstellen:

- de kredietgever zal moeten opvolgen of de ontleners al dan niet een brandverzekering heeft afgesloten. Indien dat na aanmaning niet het geval is, sluit de kredietgever de brandverzekering af om vervolgens deze premie terug te vorderen bij de ontleners;
- de nalatigheidsinteressen bij wanbetaling wanbetaling zullen op dezelfde manier berekend worden;
- het vaststellen van een termijn van twee jaar om de noodzakelijke (conform artikel 5 VWC) renovatiewerken uit te voeren (artikel 10 eengemaakt leningenbesluit) waarvan het bedrag moet opgenomen worden in de lening en de sanctionering van deze termijn (vervroegd opeisen lening);
- de boekhoudkundige verwerking van de dubieuze vorderingen en de procedure die wordt gevolgd bij wanbetaling van de ontleners, worden overgelaten aan wanbetaling de raad van bestuur van de kredietgever (en meegedeeld aan de Vlaamse minister bevoegd voor Wonen en de Vlaamse minister bevoegd voor Financiën en Begroting).

Wijzigingen in het overdrachtenbesluit

De voorwaarden voor de aankoop van een sociale koopwoning, opgenomen in het overdrachtenbesluit, en de belening ervan met een bijzondere sociale lening, opgenomen in het eengemaakt leningenbesluit, worden op elkaar afgestemd.

In het overdrachtenbesluit worden er ook een aantal technische wijzigingen aangebracht ter uitvoering van de Vlaamse Wooncode.

Volgende wijzigingen zijn positief te beoordelen in het licht van de bescherming van persoonsgegevens en de fundamentele rechten:

- de toestemming werd als rechtsgrond geëlimineerd
- in het algemeen de afstemming van de verschillende regels
- het toepassen van het only once principe (artikel 5 en 30 van het Ontwerp)
- het uitdrukkelijk opnemen van bepaalde vereiste elementen
- het gedeeltelijk invullen van de transparantievereisten.

De volgende knelpunten dienen echter te worden aangepakt, waarvan de meeste een tussenkomst van de decreetgever vragen:

- de correcte rechtsgrond(en) aanwenden;
- de essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen, in het bijzonder de categorieën van persoonsgegevens en de bewaartermijnen;
- transparantie;
- bijkomende waarborgen preciseren teneinde een passend beveiligingsniveau te verzekeren.

2.3.8 VTC/A/W/2019/08 - verhuurdersorganisaties

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/08 van 29 april 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de erkenning en subsidiëring van verhuurdersorganisaties](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het Ontwerp geeft uitvoering aan artikel 77septies en 77octies van het decreet van 15 juli 1997 betreffende de Vlaamse Wooncode. Deze artikelen voorzien in een decretale basis voor de erkenning en subsidiëring van verhuurdersorganisaties.

Het Ontwerp regelt de opdrachten, de erkenning, de subsidiëring, de sancties en het toezicht met betrekking tot de verhuurdersorganisaties. Onder de term verhuurdersorganisaties worden zowel organisaties begrepen die private verhuurders vertegenwoordigen, als organisaties die vastgoedmakelaars vertegenwoordigen.

De VTC stelt vast dat uit het Ontwerp niet duidelijk blijkt of, en welke, persoonsgegevens zouden worden verwerkt in het kader van dit Ontwerp. Zij gaat ervan uit dat enkel incidenteel persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van de erkenning en subsidiëring van verhuurdersorganisaties. In zoverre er dan (incidenteel) persoonsgegevens worden verwerkt, is de VTC van oordeel dat zowel de organisaties als de erkennende overheid optreden als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG, elk voor de verwerkingen die deel uitmaken van hun takenpakket, en dat ze bijgevolg hun verantwoordelijkheden onder de AVG dienen te respecteren.

2.3.9 VTC/A/W/2019/09 - bindende schatting

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/09 van 29 april 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 20 december 2013, wat betreft de aanvraag tot bindende schatting van onroerende goederen in een nalatenschap en andere fiscale bepalingen](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Financiën en begroting

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Met het decreet van 19 december 2014 werd de regelgeving m.b.t. de erfbelasting geïntegreerd in de Vlaamse Codex Fiscaliteit (VCF). De toenmalige regeling inzake de schatting (art. 20 van het wetboek van 31 maart 1936 der successierechten) en de controleschatting (art. 111. e.v. van hetzelfde wetboek) werd niet overgenomen in de VCF. Om de personen die aangifte moeten doen evenwel rechtszekerheid te verstrekken over de waardering van de aan te geven onroerende goederen, werd een nieuw artikel ingevoerd (art. 3.3.1.0.9 VCF) waarbij de aangifteplichtigen een waardering kunnen vragen aan de bevoegde entiteit. De raming is bindend voor de overheid en zal worden gebruikt voor de berekening van de erfbelasting.

Vanaf de inwerkingtreding wordt het voor al wie gehouden is tot het indienen van een aangifte van nalatenschap mogelijk om vóór de aangifte een schatting te vragen van het geheel of een deel van de onroerende goederen die zich in België bevinden en die voor hun verkoopwaarde moeten of kunnen worden aangegeven. Met dit ontwerp van besluit wordt voorgesteld om het artikel 3.3.1.0.9, VCF in werking te doen treden en worden de aanvraagmodaliteiten en -procedure uitgewerkt (aanvullend op wat al in de VCF is bepaald).

Er moet wel op gelet worden dat in een uitvoeringsbesluit verdere modaliteiten kunnen worden bepaald inake de verwerking van persoonsgegevens, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen. In de verklarende nota wordt aangegeven dat in voorbereiding op een volgende wijziging van de VCF een grondige screening zal gebeuren met het oog op de eventuele aanvulling van alle essentiële elementen m.b.t. de verwerking van persoonsgegevens in het decreet.

Volgende wijzigingen zijn positief te beoordelen in het licht van de bescherming van persoonsgegevens en de fundamentele rechten:

-het uitdrukkelijk opnemen van de meeste vereiste elementen.

De volgende knelpunten dienen echter te worden aangepakt, die in de eerste plaats een tussenkomst van de decreetgever vragen:

- de essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen, in het bijzonder de bewaringstermijnen;
- nakijken of bepaalde opgevraagde gegevens niet te vervangen zijn door opvragingen bij de bevoegde overheden en in het besluit het onderscheid maken met de gegevens die bij de betrokkene moeten worden opgevraagd;
- de transparantiemaatregelen uitwerken;
- aangeven of artikel 3.13.1.15, VCF van toepassing is in het kader van de procedure van de bindende schatting;

2.3.10 VTC/A/W/2019/10 - sportmakelaars

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/10 van 29 april 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling, wat betreft de invoering van een registratieverplichting voor sportmakelaars](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Werk en sociale economie

Hoogdringend: ja

Inhoud:

Het voorliggend Ontwerp wijzigt het besluit van 10 december 2010 naar aanleiding van de invoering van een registratieplicht voor sportmakelaars in het decreet van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling (verder "*decreet private arbeidsbemiddeling*").

Het decreet private arbeidsbemiddeling werd gewijzigd bij decreet betreffende de opleidingscheques voor werknemers, de invoering van een registratieverplichting voor sportmakelaars en tot wijziging van diverse andere bepalingen inzake het beleidsdomein Werk en Sociale Economie (verder "*verzameldecreet*").

Naar aanleiding van de recente ontwikkelingen in de voetbalsport, met name een grootschalig gerechtelijk onderzoek dat wordt gevoerd door het federaal parket naar witwaspraktijken, omkoping en matchfixing, werd in het decreet private arbeidsbemiddeling een registratieverplichting voor sportmakelaars ingevoegd.

Het doel van de registratie is tweeledig: enerzijds het verhogen van de transparantie op de markt voor sportmakelaars om fraude tegen te gaan, en anderzijds het waarborgen van een betere bescherming van de rechten van betaalde sportbeoefenaars die beroep doen op de diensten van een sportmakelaar.

Om deze doelstellingen te bereiken is het volgens de opstellers van het Ontwerp van belang om een zicht te hebben op de activiteiten van sportmakelaars. Niet enkel omwille van de transparantie van de markt in Vlaanderen, maar ook omdat het toezicht op de naleving van de arbeidswetgeving in de ruime zin veronderstelt dat de Vlaamse Sociale Inspectie weet welke sportmakelaars actief zijn op de Vlaamse arbeidsmarkt.

De VTC stelt vast dat de volgende aspecten in het Ontwerp verwerkingen van persoonsgegevens kunnen impliceren:

- de registratie van de sportmakelaars (artikel 2 van het Ontwerp);
- de publicatie van de geregistreerde sportmakelaars (artikel 2 van het Ontwerp);

- de doorgifte van gegevens van sportmakelaars door de sportorganisaties aan de Vlaamse Sociale Inspectie (artikel 2 van het Ontwerp).

Bovendien worden er algemene bepalingen opgenomen met betrekking tot gegevensverwerking in het kader van de erkenningen als uitzendbureau en de registratie als sportmakelaar (artikel 4 van het Ontwerp).

Bij de publicatie van de geregistreerde gegevens adviseert de VTC dat daarbij op de website wordt vermeld dat de registratie noodzakelijk is voor het doeleinde verhogen van transparantie op de markt teneinde fraude tegen te gaan. Hiermee wordt dan duidelijk dat de publicatie geen toelating is om de gegevens in eender welke context te verwerken.

Volgende aspecten zijn positief te beoordelen in het licht van de bescherming van persoonsgegevens en de fundamentele rechten: het uitdrukkelijk opnemen van de meeste vereiste elementen in het Ontwerp.

De volgende knelpunten dienen echter te worden aangepakt, waarvan de meeste een tussenkomst van de decreetgever vragen:

- de correcte rechtvaardigingsgrond(en) vermelden;
- de essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen verder preciseren;
- nagaan of de gepreciseerde verwerkingen proportioneel zijn en daarbij het onderscheid maken zoals vermeld onder luik 4;
- het preciseren van de criteria voor de toepassing van artikel 8 van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht;
- de maatregelen concreter maken.

2.3.11 VTC/A/W/2019/11 - kredietmaatschappijen

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/11 van 3 juni 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2004 houdende de voorwaarden waaronder kredietmaatschappijen erkend kunnen worden en ter bepaling van de kredietinstellingen erkend door de Vlaamse Regering, ter uitvoering van artikel 78 van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode en het besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2007 houdende de voorwaarden betreffende sociale leningen met Gewestwaarborg voor het bouwen, kopen, verbouwen of behouden van woningen](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

Inhoud:

In de decretale basis is voorzien in artikel 78 van het Decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode.

Er zijn 2 uitvoeringsbesluiten, die met voorliggend ontwerpbesluit worden gewijzigd:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2004 houdende de voorwaarden waaronder kredietmaatschappijen erkend kunnen worden en ter bepaling van de kredietinstellingen erkend door de Vlaamse Regering, ter uitvoering van artikel 78 van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode (hierna 'Erkenningenbesluit').

- het besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2007 houdende de voorwaarden betreffende sociale leningen met Gewestwaarborg voor het bouwen, kopen, verbouwen en behouden van woningen (hierna 'Waarborgbesluit').

Het gevraagde advies betreft artikel 12 van het Ontwerp dat een wijziging inhoudt van het Waarborgbesluit.

De VTC vestigt de aandacht op de verplichting tot voorafgaande machtiging voor het gebruik van het rijksregisternummer of een toegang tot de informatiegegevens uit het Rijksregister door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken.

Samenvattend wijst de VTC op de verplichtingen hierboven vermeld en heeft verder geen opmerkingen bij het voorgelegde ontwerp van besluit.

2.3.12 VTC/A/W/2019/12 - erkende technici

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/12 van 3 juni 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu en landbouw](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Landbouw en visserij, Omgeving

Hoogdringend: nee

In de formulieren die vervangen worden door artikel 220, worden persoonsgegevens van de zelfstandige en van de technicus die het onderhoud doet en van de klant opgenomen. In artikel 279 gaat het om de persoonsgegevens van een deskundige die een erkenning vraagt.

Inhoud:

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw verzocht om het advies over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu en landbouw, namelijk over de artikelen 220 (drie modelformulieren i.v.m. stooktoestellenbesluit) en 279 (erkenningaanvraag).

Het besluit werd op 3 mei 2019 toch al definitief goedgekeurd met de voor advies voorgelegde bepalingen en het zal in werking treden op 1 oktober 2019. De aanvrager wenst evenwel nog steeds een advies te ontvangen zodat met eventuele opmerkingen kan rekening gehouden worden en aanpassingen kunnen gebeuren bij een volgend besluit. De uitvoeringsbesluiten inzake leefmilieu worden jaarlijks of tweejaarlijks aangepast, gegroepeerd in "treinen".

Artikel 220 van het Ontwerp wijzigt bijlage III bij het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming of voor de aanmaak van warm verbruikswater (hierna "stooktoestellenbesluit").

Het bevat drie types van modelformulieren: een model van het reinigingsattest, een model voor het verbrandingsattest en een model voor het keuringsrapport. De erkende technici gasvormige en vloeibare brandstof moeten deze formulieren gebruiken bij het uitvoeren van hun erkenningsplichtige taken op centrale stooktoestellen. Door het ontwerp worden de formulieren in het stooktoestellenbesluit aangepast aan de formulering die gebruikt wordt in de regelgeving. Voor het keuringsrapport wordt nu ook een modelformulier opgesteld.

Artikel 279 van het Ontwerp wijzigt bijlage 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (hierna "VLAREL").

De volgende punten dienen te worden aangepakt:

- nakijken of bepaalde opgevraagde identificatiegegevens niet kunnen opgevraagd worden bij het Rijksregister;
- nakijken of de personen die geen rijksregisternummer hebben geen bisnummer kunnen krijgen; - formulier aanvullen;
- nakijken of aan alle transparantievoorwaarden wordt voldaan.

De VTC beveelt ook aan dat de bestaande regelgeving gescreend wordt op basis van de principes van de AVG.

2.3.13 VTC/A/W/2019/13 - belastinggeschillen

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/13 van 3 juni 2019 over het voorontwerp van decreet houdende omzetting van Richtlijn 2017/1852/EU van de Raad van 10 oktober 2017 betreffende mechanismen ter beslechting van belastinggeschillen in de Europese Unie](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Financiën en begroting

Hoogdringend: ja

De voor advies voorgelegde artikelen van het ontwerp betreffen in de eerste plaats de belanghebbenden, met name de artikelen 5, §3, artikel 5, §4, artikel 5, §3-§5 en artikel 20. In de tweede plaats betreft het de persoonsgegevens van de 'vooraanstaande onafhankelijke personen' (artikel 12, §2).

Inhoud:

Met dit decreet, dat een omzetting betreft van de richtlijn 2017/1852/EU van de Raad van 10 oktober 2017 betreffende mechanismen ter beslechting van belastinggeschillen in de Europese Unie, wordt een geharmoniseerd en transparant kader gemaakt voor de regeling van belastinggeschillen.

Concreet betreft het een versterking van de al bestaande beroepen die beschikbaar zijn om bilaterale belastingverdragen en het arbitrageverdrag van de Unie, meer bepaald bij verschillende interpretaties en toepassingen die tot dubbele belasting leiden, op een bindende wijze te beslechten.

De te volgen procedure wordt opgedeeld in drie verschillende fases.

- de eerste fase bestaat uit de bezwaarfase. Deze fase is vervat in de artikelen 5 en 8 van het ontwerp.
- de tweede fase van onderling overleg is vervat in artikel 7 van het ontwerp.
- de laatste fase is de arbitragefase. Deze is vervat in de artikelen 9 tot en met 18 van het ontwerp.

Tevens werd er rekening gehouden met een vermindering van administratieve lasten voor de natuurlijke personen, micro-ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen. Deze zijn enkel gehouden om hun klacht (alsook de antwoorden op verzoek om aanvullende informatie en hun intrekking van klacht) te richten aan de bevoegde autoriteit waarvan de belanghebbende ingezetene is (en zijn dus ontheven van de verplichting om dit ook te doen aan de buitenlandse autoriteit).

De VTC wijst er op dat ook artikel 11 de verwerking van hun persoonsgegevens impliceert, met name die van de 'vooraanstaande onafhankelijke personen' en dat de regeling in artikel 16 de verwerking van persoonsgegevens kan inhouden.

In artikel 20 van het Ontwerp wordt beschreven op welke wijze de eindbesluiten inzake de belastinggeschillen in kwestie moeten worden gepubliceerd en vervolgens doorgestuurd naar de Europese Commissie voor opname in een **centraal register en online** beschikbaar stelling:

- het eindbesluit kan integraal worden gepubliceerd indien de betrokken autoriteiten en alle belanghebbenden daarmee instemmen;
- bij gebreke aan instemming, wordt een samenvatting van het eindbesluit gepubliceerd, houdende een beschrijving van het geschilpunt en het onderwerp, de datum, de betrokken belastbare tijdperken, de rechtsgrondslag, de bedrijfstak, een beknopte beschrijving van het uiteindelijke resultaat en een beschrijving van de gebruikte wijze van arbitrage.

Lezing van de voorafgaande overwegingen bij Richtlijn (EU) 2017/1852, waarvan het Ontwerp een omzetting in Belgisch recht is, leert dat publicatie en het online toegankelijk maken van voormelde eindbesluiten transparantie moeten bevorderen en dus een controle op de wijze van besluitvorming (geen willekeur, behoorlijk gemotiveerd, ...) moeten mogelijk maken, evenals kennis en inzicht doen verwerven in de 'rechtspraak' inzake interpretatie en toepassing van overeenkomsten en verdragen tot het vermijden van dubbele belasting in de Europese Unie.

Aangezien het voorontwerp niet expliciet voorziet in een anonimisering of pseudonimisering van voormelde (samenvattingen van) eindbesluiten alvorens van de publicatie en online verspreiding ervan, kan een verwerking van persoonsgegevens niet worden uitgesloten.

De verwerking van hun persoonsgegevens in het kader van de publicatie en het online ter beschikking stellen van eindbesluiten inzake voormelde Europese belastinggeschillen komt dan ook disproportioneel voor en dus in strijd met het principe van de minimale gegevensverwerking (artikel 5.1.c), AVG)

De VTC adviseert dan ook in het Ontwerp uitdrukkelijk te voorzien dat de te publiceren (samenvattingen van) eindbesluiten voorafgaandelijk moeten worden ontdaan van de erin opgenomen rechtstreeks identificerende persoonsgegevens en aldus enkel volledig anonieme gegevens openbaar worden gemaakt.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de correcte rechtsgrond aangeven eventueel in de memorie van toelichting;
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen;
- de transparantiemaatregelen uitwerken;
- aangeven of artikel 3.13.1.15, VCF van toepassing is;
- uitdrukkelijk voorzien dat de te publiceren (samenvattingen van) voormelde eindbesluiten voorafgaandelijk moeten worden ontdaan van de erin opgenomen rechtstreeks identificerende persoonsgegevens zodat enkel volledig anonieme gegevens openbaar worden gemaakt.

2.3.14 VTC/A/W/2019/14 - rijonderricht

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/14 van 3 juni 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de voorwaarden voor het rijonderricht en de erkende rij scholen](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Mobiliteit en openbare werken

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Ingevolge de Zesde Staatshervorming is het Vlaamse Gewest bevoegd geworden voor de reglementering inzake de scholing en examens betreffende de kennis en de vaardigheid die nodig zijn voor het besturen van voertuigen van elke categorie (artikel 6, §1, XII, 6° BWHI).

De kwaliteit van het verstrekte rijonderricht vormt een cruciale factor in de opleiding van kandidaat-bestuurders en de verkeersveiligheid.

De hervorming van de kwaliteitsbewaking van het verstrekte rijonderricht bestaat uit twee fases.

In een eerste fase werden de begeleiders die kandidaat-bestuurders begeleiden in het rijopleidingstraject met vrije begeleiding ingevolge het besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017 tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 mei 2004 betreffende de voorwaarden voor erkenning van scholen voor het besturen van motorvoertuigen en het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B, wat betreft de hervorming van de rijopleiding, verplicht om een vorming voor begeleiders te volgen. Het volgen van het vormingsmoment is ingevolge deze wijziging een vereiste om als vrije begeleider te kunnen optreden.

Het Ontwerp vormt de tweede fase in de hervorming van de kwaliteitsbewaking van het verstrekte rijonderricht en hervormt de kwaliteitscontrole op het professioneel rijonderricht, meer bepaald het rijonderricht dat verstrekt wordt door andere personen dan de personen die als vrije begeleider optreden.

De VTC is van oordeel dat de opgesomde gegevens in artikel 170,§1 en 171,§1 noodzakelijk zijn voor de beoogde doeleinden van controle en sanctionering. Wat betreft de opmaak van algemene en naamloze statistieken door het bestuur met het oog op onderzoek en evaluatie van de beleidsmaatregel, vestigt de VTC er de aandacht op dat de gegevens hiervoor door de rij school moeten geanonimiseerd worden alvorens ze overgemaakt worden aan het bestuur.

De VTC wijst op haar opmerking in verband met de opmaak van algemene en naamloze statistieken. Voor het overige maakt de VTC geen opmerkingen bij het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de voorwaarden voor het rijonderricht en de erkende rij scholen.

2.3.15 VTC/A/W/2019/15 - educatief verlof

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/15 van 3 juni 2019 over het ontwerp van ministerieel besluit tot uitvoering van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 - toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers - van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Werk en sociale economie

Hoogdringend: ja

Inhoud:

Het Vlaams Opleidingsverlof (vroeger betaald educatief verlof) is het recht toegekend aan werknemers uit de privé-sector om erkende opleidingen te volgen en om op het werk afwezig te zijn met behoud van hun loon.

Een ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering operationaliseert de lijnen zoals bepaald in het decreet van 12 oktober 2018 houdende het Vlaams Opleidingsverlof en houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Werk en Sociale Economie en focust op de hervorming van het betaald educatief verlof.

Met dit ontwerp van ministerieel besluit wordt de langverwachte registratie van opleidingen in de opleidingsdatabank voor Vlaamse opleidingsincentives mogelijk gemaakt. Registratie in die databank is de basis voor het recht op Vlaams Opleidingsverlof. Artikels 2 en 3 van voorliggend ministerieel besluit beschrijven hoe de registratie van opleidingen verloopt en welke gegevens en documenten daarbij opgevraagd worden.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat bij de toepassing aandacht wordt geschonken aan volgende aspecten:

- zorgvuldig omgaan met de contactgegevens van de betrokkenen;
- aandacht voor het feit dat aanwezigheidsregistraties zowel lokalisatie- als profileringsgegevens kunnen vormen.

De VTC herhaalt evenwel dat de vermelding van de essentiële elementen bij voorkeur in het decreet zelf gebeurt.

In het ministerieel besluit zelf moeten de opmerkingen vermeld onder randnummer 18 e.v. en randnummer 36 bijkomend geïmplementeerd worden: de veiligheidsmaatregelen moeten concreter gemaakt worden.

2.3.16 VTC/A/W/2019/16 - inspectiebepalingen in toepassing artikel 23 AVG

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/16 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van wettelijke en decretale inspectiebepalingen op grond van artikel 23, AVG](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Kanselarij, bestuur, buitenlandse zaken en justitie

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het voorliggend Ontwerp past diverse wetten en decreten aan om de in artikel 23, AVG toegestane uitzonderingen op de rechten van de betrokkenen voor toezicht-, inspectie- en auditdiensten aan te passen.

De aanleiding voor deze aanpassingen is het advies van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit (verder: 'de Autoriteit') van 26 september 2018 (toen de VTC geen adviesbevoegdheid had) over het besluit van de Vlaamse Regering van 25 januari 2019 dat een aantal besluiten van de Vlaamse Regering formeel heeft aangepast die moesten gewijzigd worden om conform te zijn met de AVG.

In haar advies kwam de Autoriteit tot volgende eindconclusies die verband houden met de inspectiebepalingen:

- Het ontwerp schiet op het gebied van de uitzonderingsbepalingen tekort. De Vlaamse Regering kan immers geen bij wijze van algemene regel geldende uitzonderingen introduceren op de rechten van de betrokkenen onder de AVG. Hiertoe is steeds een formele wet (decreet) vereist.
- De analoge uitzonderingsbepalingen onder het decreet van 8 juni 2018 en het ontwerp beantwoorden niet aan alle vereisten van de AVG, de artikelen 8 EVRM en 22 Grondwet en het EU handvest. Zij dienen te worden herzien .

“21. De wetgever kan geen complete buitentoepassingsverklaring invoeren van de rechten en plichten, maar enkel een tijdelijke schorsing enkel een tijdelijke schorsing enkel een tijdelijke schorsing van de uitoefening van de in artikel 23.1 vermelde rechten en plichten. Artikel 23.1 AVG stelt immers: “De reikwijdte (...) kan worden beperkt (...)”. Het ontwerp en het Decreet van 8 juni 2018 spreken echter van “beslissen (...) niet toe te passen.”

24: beperken tot strikt noodzakelijke ook qua duur;

25: geen noodzaak tot voorgestelde afwijking in tuchtzaken;

26: vraag naar precisering duur voorbereidende werkzaamheden;

27: evenredigheid i.p.v. blanco uitzondering;

28: coördinaten functionaris voor de gegevensbescherming;

29: recht op rectificatie als betrokkene (toch) weet heeft van een vergissing;

30: opnieuw toepassen rechten als onderzoek is afgesloten.

De bijzondere machten die de Vlaamse Regering werden toegekend in artikel 190 van het Decreet van 8 juni 2018 kunnen niet worden toegepast voor het voorzien in verdere uitzonderingen op de rechten van de betrokkenen maar enkel om de noodzakelijke verdere uitvoeringen onder de AVG te verrichten.

De afwijkingsmogelijkheid van artikel 23, AVG.

In de artikelen 12 tot en met 22, AVG, worden de rechten van de betrokkenen bepaald zoals het recht van inzage en rectificatie.

Artikel 23 AVG maakt afwijkingen op die rechten mogelijk.

Een uitzonderingsregeling

Op basis van de lezing van dit artikel en van de bijhorende overweging 73 van de AVG, is de VTC van oordeel dat het gebruik maken van deze afwijkingsmogelijkheid tot het strikt noodzakelijke moet worden beperkt.

In het AVG-decreet werd van deze afwijkingsmogelijkheid al gebruik gemaakt door in elk decreet waar dit gewenst was een gelijkaardige afwijkende regeling op te nemen.

Deze bepalingen werden volgens de Aanvrager in de 36 gewijzigde decreten telkens afgestemd op de concrete toezicht-, inspectie- en auditdiensten die gegevens verwerken.

Als motivatie om van deze afwijkingsmogelijkheid gebruik te maken wordt in de nota aan de Vlaamse Regering bij het Ontwerp het volgende vermeld: *“Met het oog op de taken die toezicht-, inspectie- en auditdiensten worden toevertrouwd, is het niet altijd mogelijk of wenselijk om de betrokkenen wiens gegevens worden*

verwerkt, onmiddellijk in kennis te stellen van het feit dat hun gegevens verzameld zijn en verwerkt worden en hen bijgevolg de inlichtingen mee te delen die door de AVG worden voorzien (recht op inzage, recht op verbetering...)”

In de memorie van toelichting bij het AVG-decreet werd hier uitvoeriger op ingegaan (ook als antwoord op de opmerkingen van de Raad van State).

Volgende algemene uitleg werd gegeven:

“3.5. Uitzondering op rechten van betrokkenen bij specifieke bepalingen Artikel 23 AVG voorziet in de mogelijkheid om de reikwijdte van bepaalde verplichtingen en rechten te beperken, op voorwaarde dat die beperking in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel is ter waarborging van de bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen.

Dergelijke beperkingen kunnen betrekking hebben op diverse aspecten, gaande van de gegevens waartoe men inzage wil geven, over de termijn binnen dewelke de verantwoordelijke moet reageren tot de manier waarop inzage kan worden gegeven.

Voor elke uitzondering wordt aangegeven welke bepaling van artikel 23 AVG wordt toegepast, dat wil zeggen welk belang men inroept om de uitzondering te rechtvaardigen, alsook van welke bepalingen men wil afwijken en hoe die afwijkingen worden beschermd.”

De VTC heeft niet alle regelingen afzonderlijk onderzocht en maakt een voorbehoud voor de toepassing van de afwijking bij zoveel toezicht-, inspectie- en auditdiensten.

Er wordt formeel beroep gedaan op een of meer van de toelaatbaarheidsgronden vermeld in artikel 23, lid 1, AVG. De VTC benadrukt dat het effectief moet gaan om – wat het meest voor de hand ligt qua rechtvaardigingsgronden voor dit Ontwerp– voorkoming en opsporing van strafbare feiten (punt d), en/of verband houden met de uitoefening van het openbaar gezag (punt h) - wat zeker niet voor elke overheidsdienst/functie geldt) en/of belangrijke doelstellingen van algemeen belang (punt e) - wat ook een beperkte betekenis heeft).

De VTC betreurt het dat de aanpassingen gebeuren via een besluit van de Vlaamse Regering - ondanks de voorziene bekrachtiging door het Vlaams Parlement. De Raad van State stelde zich bij haar onderzoek van het ontwerp van AVG-decreet, de vraag of er voldoende werd tegemoet gekomen aan de vereiste van artikel 23, AVG om voldoende specifieke maatregelen te nemen ter voorkoming van misbruik of onrechtmatige toegang of doorgifte. Ter verdediging van de oorspronkelijke bepalingen stelde de decreetgever dat de globale regeling voldoende waarborgen bood.

De VTC is van oordeel dat met de door het Ontwerp toegevoegde procedure waarbij de functionaris voor de gegevensbescherming een rol speelt en er een controlemogelijkheid is voor de VTC er voldoende maatregelen zijn. Als de toepassing van deze bepalingen evenwel zou uitwijzen dat deze maatregelen onvoldoende zijn, dan zal de wetgeving alsnog (nog eens) moeten worden aangepast. Daarnaast wijst de VTC wel op het ontbreken van een decretale grondslag voor deze bepaling.

De Aanvrager moet ervoor zorgen dat het gelijklopen van de behandeling van een verzoek door enerzijds de functionaris en anderzijds de VTC vermeden wordt (door het ontwerp op dit punt aan te passen en/of het e-govdecreet).

De VTC wijst er wel op dat afwijkingen worden voorzien terwijl nog niet alle wet- en regelgeving de nodige bepalingen bevat die conform artikel 12, AVG garanderen dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

De VTC benadrukt dat – zoals ook voorzien in de tekst – het gebruik maken van de afwijkingsmogelijkheid niet de standaardprocedure mag zijn en dat telkens een gemotiveerde beslissing moet worden genomen.

2.3.17 VTC/A/W/2019/17 - taxidiensten

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/17 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering inzake personenvervoer \(taxidiensten\)](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Mobiliteit en openbare werken

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het decreet van 29 maart 2019 betreffende het individueel bezoldigd personenvervoer legt de krachtlijnen vast voor dergelijk vervoer in het Vlaamse Gewest. De toepassing en inwerkingtreding van dit decreet gebeurt door middel van voorliggend Ontwerp.

Dit Ontwerp betreffende de exploitatievoorwaarden voor het individueel bezoldigd personenvervoer, concretiseert verder de vooropgestelde beleidsdoelstellingen, zijnde: de taxi als een meer aantrekkelijk en toegankelijk vervoersmiddel op de kaart zetten, zonder daarbij elementen zoals kwaliteit, veiligheid, betaalbaarheid en socio-economische impact uit het oog te verliezen; naar een nieuw evenwicht gaan waarbij zowel de huidige taxisector als nieuwe vervoersconcepten kansen krijgen binnen eenzelfde wettelijk kader. Een streven naar een hoger taxigebruk of gedeeld wagengebruik strookt ook met een streven naar een meer duurzame mobiliteit.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde Ontwerpen enkel voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, indien daarin alle essentiële elementen van de voorgenomen verwerkingen van persoonsgegevens (zoals vereist krachtens artikelen 6.3 AVG, 8 EVRM en 22 Grondwet) worden opgenomen, inzonderheid:

- anonimisering door de gemeenten;
- uitbreiding van de gegevens in de gegevensbank;
- voorzien van regels i.v.m. passende waarborgen;
- regels m.b.t. de openbaarmaking.

2.3.18 VTC/A/W/2019/18 - kwaliteit dienstverleners

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/18 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering inzake de kwaliteit van dienstverleners beleidsdomein WSE](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Werk en sociale economie

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn en dat de gegevensverwerking zeer beperkt is: – de beheerder² (artikel 6 van het Ontwerp): voornaam, achternaam

en contactgegevens; – de begunstigden van de maatregelen (artikel 7 van het Ontwerp): contactgegevens; – de dienstverlener voor zover die een natuurlijke persoon is of zijn contactpersoon (artikel 8 van het Ontwerp): voornaam, achternaam en contactgegevens.

Inhoud:

De secretaris-generaal van het Departement Werk en Sociale Economie verzocht op 15 mei 2019 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie over de artikelen 5, §2, §3 en §4, 7, 8, 13 en 14 van het ontwerp van besluit

Het besluit werd al definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 24 mei 2019. De opmerkingen van de VTC zullen dus moeten verwerkt worden in een wijzigingsbesluit.

De visienota die de aanvragers aan de VTC bezorgden, stelt dat het belangrijk is om de kwaliteit van de dienstverlening te stimuleren opdat subsidies, financieringen en ondersteuning efficiënt en integer worden aangewend. Het Ontwerp kadert in de creatie van een eenvormig gemeenschappelijk registratiemodel voor intekening op maatregelen binnen het domein Werk. Dat wordt gekoppeld aan minimale kwaliteitsvoorwaarden bij de dienstverleners waardoor het kan zorgen voor een meer gelijkvormig en kwalitatief functioneren van diverse actoren waarvan de overheid gebruik maakt om haar beleidsdoelstellingen te realiseren.

Het systeem wordt (enkel) ingevoerd voor diensten of activiteiten verricht jegens burgers, ondernemingen en derden-organisaties op het vlak van opleiding en vorming, begeleiding, arbeidsbemiddeling, inschakeling en adviesverstrekking, én waarbij de dienstverlener een subsidie, financiering of ondersteuning ontvangt van de overheid.

Door het creëren van een gemeenschappelijk elektronisch registratiesysteem ontstaat een betere monitoring en opvolging van de kwaliteit van de dienstverleners. Via één toegangsticket kan een dienstverlener verschillende diensten verrichten zonder telkenmale opnieuw per specifieke dienstverlening of maatregel, de organisatievoorwaarden te moeten documenteren.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat bij de toepassing aandacht wordt geschonken aan volgende aspecten:

- zorgvuldig omgaan met de contactgegevens van de betrokkenen;
- waar er sprake is van gegevens die minimaal vermeld worden, bij een eventuele uitbreiding de doelmatigheids- en proportionaliteitstoets uitvoeren.

De VTC herhaalt evenwel dat de vermelding van de essentiële elementen bij voorkeur in het decreet zelf gebeurt.

Minstens moeten in het Ontwerp zelf de opmerkingen vermeld onder randnummer 31 en randnummer 34 bijkomend geïmplementeerd worden:

- de doelstellingen voor het latere gebruik moeten gepreciseerd worden;
- de veiligheidsmaatregelen moeten concreter gemaakt worden.

2.3.19 VTC/A/W/2019/19 - waterverkoopreglement

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/19 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering inzake het algemeen waterverkoopreglement](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt de volgende zijn en dat de gegevensverwerking zeer beperkt is:

- de klanten van de exploitant van een openbaar waterdistributienetwerk die hen water levert;
- de gedomicilieerden op het adres van de waterlevering.

Inhoud:

Het besluit van 8 april 2011 vormt het waterverkoopreglement en omschrijft de rechten en plichten van enerzijds de watermaatschappijen en de rioolbeheerders en anderzijds hun klanten. Het vormt een algemeen kader voor de dagelijkse relatie tussen beide partijen.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.

De VTC beveelt ook aan dat de bestaande regelgeving gescreend wordt op basis van de principes van de AVG. Daarbij moet ook onderzocht worden of het only once principe wordt gerespecteerd en moet er rekening gehouden worden met de regelgeving inzake e-government, die voorschrijft dat gegevens rechtstreeks bij de authentieke bron zoals het Rijksregister zouden worden opgevraagd.

2.3.20 VTC/A/W/2019/20 - bestuurders wegtransport

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/20 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering inzake de beroepsbekwaamheid van de bestuurder van een langere en zwaardere sleep](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Mobiliteit en openbare werken

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het Ontwerp geeft uitvoering aan artikel 4/1, eerste lid, 5°, van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport, zoals ingevoegd door het decreet van 7 juli 2017. Hierdoor is de Vlaamse Regering gemachtigd de vereiste beroepsbekwaamheid, inclusief opleiding, van de chauffeurs van langere en zwaardere slepen (LZV) te regelen.

Wat betreft de opmaak van algemene en naamloze statistieken door het bestuur met het oog op onderzoek en evaluatie van de beleidsmaatregel, vestigt de VTC er de aandacht op dat de gegevens hiervoor door het opleidingscentrum moeten geanonimiseerd worden alvorens ze overgemaakt worden aan het bestuur.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde Ontwerp enkel voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, indien daarin alle essentiële elementen van de voorgenomen verwerkingen van persoonsgegevens (zoals vereist krachtens artikelen 6.3 AVG, 8 EVRM en 22 Grondwet) worden opgenomen, inzonderheid:

- het vaststellen van een bewaartermijn van bepaalde duur.

2.3.21 VTC/A/W/2019/21 - slachtoffers historisch misbruik

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/21 van 23 juli 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 13 juli 2018 houdende de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Welzijn, volksgezondheid en gezin

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Na een aantal getuigenissen over geweld en misbruik in onder meer de welzijnssector is in 2014 een tijdelijke erkennings- en beoordelingscommissie opgericht voor slachtoffers van historisch misbruik. De belangrijkste aanbeveling van deze commissie was om te voorzien in een permanent en onafhankelijk aanspreekpunt voor slachtoffers.

Het voorliggende ontwerp geeft uitvoering aan het decreet van 13 juli 2018 houdende de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik.

Dit Ontwerp regelt de verdere uitwerking van de opdrachten van de Commissie, de samenstelling, de werking en de gegevensverwerking.

Wat betreft de uitwisseling van persoonsgegevens, vermeld artikel 8, tweede lid van het decreet dat deze alleen is toegestaan met de vrije, specifieke, geïnformeerde en schriftelijke toestemming van het slachtoffer. De VTC merkt op dat niet duidelijk is met wie/welke entiteit(en) deze persoonsgegevens worden uitgewisseld en voor welke doeleinden. Wordt hiermee de coördinator en de leden van de Commissie bedoeld, vermeld in artikel 16, derde lid van het Ontwerp? Of betreft het een doorverwijzing van het dossier naar hulpverlening of justitie? In dat geval dient het Ontwerp dit te verduidelijken. Zoals vermeld in randnummer 14 zijn dit essentiële elementen die in de regelgeving uitdrukkelijk moeten opgenomen worden.

Artikel 18 van het Ontwerp duidt de Commissie aan als verwerkingsverantwoordelijke. De VTC stelt vast dat Moderator een uitgebreid takenpakket krijgt toegewezen dat niet louter uitvoerend is, en bijgevolg toegang heeft tot heel veel informatie en persoonsgegevens. Daardoor heeft de VTC de indruk dat Moderator moet gekwalificeerd worden als mede-verwerkingsverantwoordelijke. Dit heeft tot gevolg dat alle hierna besproken elementen (minimale gegevensverwerking, bewaartermijn, ...) van toepassing moeten worden op zowel de Commissie als op Moderator.

Artikel 8, vierde lid van het decreet voorziet in een bewaartermijn door het secretariaat van de Commissie tot maximaal vijf jaar na de melding van het misbruik. De VTC is van oordeel dat de relatie tussen de bewaartermijn en de finaliteit niet duidelijk is. In de nota aan de Vlaamse Regering dient men de keuze van bewaartermijn te verantwoorden. Daarbij dient te worden beoordeeld welke bewaartermijn noodzakelijk is, gelet op de aard van de gegevens en de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt of dient men de wettelijke rechtsbasis te vermelden.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde Ontwerp voldoende waarborgen biedt wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin alle essentiële elementen van de voorgenomen verwerkingen van persoonsgegevens (zoals vereist krachtens artikelen 6.3 AVG, 8 EVRM en 22 Grondwet) worden opgenomen, inzonderheid:

- uitdrukkelijk bepalen met wie/welke entiteiten persoonsgegevens worden uitgewisseld en voor welke doeleinden;

- rechtsgrondslag;
- rol Moderator als mede-verwerkingsverantwoordelijke;
- verantwoording bewaartermijn gelinkt aan finaliteit;
- regeling rond inzage;
- formele vertrouwelijkheidsverplichting.

Daarnaast wijst de VTC nog op volgende elementen:

- protocolregeling;
- verwijzing naar passende maatregelen voor informatie en communicatie aan de betrokkenen.

2.3.22 VTC/A/W/2019/22 - outplacement

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/22 van 23 juli 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van artikel 15/2 van het koninklijk besluit van 9 maart 2006 betreffende het activerend beleid bij herstructurerings](#)

Adviesvrager: VDAB

Beleidsdomein: Werk en sociale economie

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Door de Zesde Staatshervorming zijn de gewesten nu bevoegd voor de terugbetaling van outplacementkosten aan bedrijven in herstructurering. Door voorliggend Ontwerp bepaalt de Vlaamse Regering hoe de VDAB deze bevoegdheid in de toekomst zal inkantelen en operationaliseren. Het principe van terugbetaling in twee schijven blijft behouden, maar wordt sterk vereenvoudigd. Door het beperkte budget worden er ook voorwaarden aan de terugbetaling gekoppeld.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde Ontwerp enkel voldoende waarborgen biedt wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, indien daarin alle essentiële elementen van de voorgenomen verwerkingen van persoonsgegevens (zoals vereist krachtens artikelen 6.3 AVG, 8 EVRM en 22 Grondwet) worden opgenomen, inzonderheid:

- het aanduiden van de verwerkingsverantwoordelijke;
- het aanduiden van types of categorieën van de te verwerken persoonsgegevens;
- het opnemen van een bewaartermijn van bepaalde duur.

2.3.23 VTC/A/W/2019/23 - juridische eerstelijnsbijstand

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/23 van 23 juli 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de juridische eerstelijnsbijstand](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Kanselarij, bestuur, buitenlandse zaken en justitie

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het decreet houdende de justitiehuzen en de juridische eerstelijnsbijstand legt de krachtlijnen en principes van de juridische eerstelijnsbijstand vast. Dit Ontwerp regelt de verdere uitwerking van huishoudelijk reglement, vertegenwoordiging in de commissie voor juridische eerstelijnsbijstand, werking, samenwerking met de bureaus voor juridische bijstand en de tweedelijnsbijstand, profiel advocaten, aard van het advies, bevestiging gratis karakter, verwerking persoonsgegevens, subsidiëring, programmatie en toezicht.

De VTC stelt vast dat artikel 38, §1, laatste lid van het Decreet de commissie aanduidt als verwerkingsverantwoordelijke. Daarnaast bepaalt dit artikel dat de **advocaten** optreden als verwerker.

Wat betreft de positie van advocaten is de VTC van oordeel dat een advocaat voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van vertegenwoordiging in rechte niet aangemerkt kan worden als verwerker, maar weldegelijk verwerkingsverantwoordelijke is. Gelet op het voorgaande dient geen verwerkersovereenkomst met een advocaat te worden afgesloten, zoals vermeld in artikel 9, §3, eerste lid en §5, eerste lid van het Ontwerp.

Artikel 9, §2, derde lid van het Ontwerp voorziet een bewaartermijn van maximaal 10 jaar voor de persoonsgegevens die door advocaten worden verwerkt. Deze bewaartermijn begint te lopen zodra de advocaat zijn prestaties in het kader van de juridische eerstelijnsbijstand voor de betreffende gebruiker heeft stopgezet.

Daarnaast voorziet artikel 9, §5, tweede lid van het Ontwerp in een bewaartermijn van maximaal 10 jaar, voor de persoonsgegevens die de commissie, alsook de advocaten, personen, instanties en organisaties ontvangen conform paragraaf 3 en 4. Deze termijn begint te lopen nadat ze de gegevens hebben ontvangen.

De VTC stelt vast dat voor advocaten de begintermijn voor de berekening van de bewaartermijn verschilt al naargelang om welke gegevens het gaat. Dergelijke regeling lijkt in de praktijk bijzonder moeilijk uit te werken. Terzijde wijst de VTC op artikel 2276bis, §1 BW: *“De advocaten zijn ontlast van hun beroepsaansprakelijkheid en zijn niet meer verantwoordelijk voor de bewaring van de stukken vijf jaar na het beëindigen van hun taak.”*

De VTC is van oordeel dat deze bepalingen met elkaar in overeenstemming moeten gebracht worden.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde Ontwerp voldoende waarborgen biedt wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin alle essentiële elementen van de voorgenomen verwerkingen van persoonsgegevens (zoals vereist krachtens artikelen 6.3 AVG, 8 EVRM en 22 Grondwet) worden opgenomen, inzonderheid:

- rol van de advocaten;
- categorieën van gegevens;
- doeleinden van de administratie;

- bewaartermijn.

2.3.24 VTC/A/W/2019/24 - uitzonderlijk vervoer

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/24 van 23 juli 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende diverse bepalingen over de begeleiding van uitzonderlijk vervoer en tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van uitzonderlijk vervoer](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Mobiliteit en openbare werken

Hoogdringend: nee

Inhoud:

De begeleiding van uitzonderlijke transporten wordt vandaag geregeld in het Koninklijk Besluit van 10 juni 2010 betreffende het wegverkeer van uitzonderlijke voertuigen en in het besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2013 betreffende de bescherming de verkeersinfrastructuur in geval van uitzonderlijk vervoer.

De erkenning van de begeleiders en bewakingsondernemingen wordt geregeld in de wet van 10 april 1990 tot regeling van de bijzondere en private veiligheid (hierna de Bewakingswet).

Vandaag is de erkenning van de begeleiding tweeledig. Enerzijds moet het bedrijf erkend zijn als bewakingsonderneming, anderzijds moet de begeleider op zich erkend zijn.

Bij decreet houdende diverse bepalingen over het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer, het verkeersveiligheidsbeleid en VVM-De Lijn werd de bestaande regelgeving aangepast.

Het voorliggend ontwerpbesluit zorgt voor verdere uitvoering van dit decreet en bepaalt de regels voor de toekenning van de vergunning voor de ondernemingen en de begeleiders. De ondernemingen kunnen hierdoor op een eenvoudigere en goedkopere manier hun vergunningen bekomen. De begeleiders zorgen voor de effectieve uitvoering op de straat. Hun bekwaamheid moet aldus verzekerd zijn. Behoudens de overgangsmaatregelen moeten deze mensen een stage doorlopen en met succes slagen voor een examen. Daarnaast zijn er enkele eisen naar hun gedrag, zoals het verval van het recht tot sturen.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde Ontwerp voldoende waarborgen biedt wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin alle essentiële elementen van de voorgenomen verwerkingen van persoonsgegevens (zoals vereist krachtens artikelen 6.3 AVG, 8 EVRM en 22 Grondwet) worden opgenomen, inzonderheid:

- rechtsgrond voor de verwerking van de persoonsgegevens vermeld in artikel 10 AVG;

De VTC wenst nog aandacht te vestigen op volgende punten:

- anonimisering van de gegevens door de begeleidingsonderneming alvorens deze worden bezorgd aan het agentschap;

- de begeleidingsonderneming en het agentschap moeten in de nodige maatregelen voorzien zodat de gegevens na verloop van deze termijn ook effectief worden verwijderd uit de bestanden.

2.3.25 VTC/A/W/2019/25 - woonzorgcentra jongdementie

[Advies wetgeving VTC nr. 2019/25 van 3 december 2019 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin betreffende de bewijsvoering in het kader van de subsidiëring van de bijzondere erkenning voor de zorg en ondersteuning van personen met jongdementie in woonzorgcentra met een bijkomende erkenning.](#)

Adviesvrager: Regering

Beleidsdomein: Welzijn, volksgezondheid en gezin

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2019 werd de planning en de erkenning van de bijzondere erkenning jongdementie voor woonzorgcentra en de bijhorende financiering bepaald. Deze financiering wordt voorlopig geregeld via een werkingssubsidie.

Het ontwerp legt vast welke gegevens door de woonzorgcentra moeten worden bezorgd aan het agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming om te kunnen controleren of er sprake is van subsidiefraude. Dit gebeurt op basis van de bezettingsgegevens. Artikel 534/7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018² stelt immers dat op basis van deze gegevens het definitieve subsidiebedrag wordt berekend, toegekend en gesaldeerd. Als blijkt dat de voorziening te veel voorschotten heeft ontvangen, wordt het teveel aan voorschotten dat tijdens het werkingsjaar werd uitbetaald, teruggevorderd.

De VTC formuleert geen bijzonder advies.

2.4 Adviezen over protocollen voor de mededeling van persoonsgegevens

De VTC kan, indien daarom verzocht wordt, tevens advies geven over een protocol dat gesloten zal worden door een instantie met een andere instantie of een externe overheid in verband met de elektronische mededeling van persoonsgegevens (art. 8 § 1 decreet 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer).

2.4.1 VTC/A/P/2019/01 - leerlinggegevens voor Talent-project

[Advies protocol VTC nr. 2019/01 van 29 april 2019 betreffende de mededeling van gepseudonimiseerde persoonsgegevens van leerlingen in het leerjaar 1A van het secundair onderwijs van AgoDi naar de KULeuven voor het uitvoeren van een wetenschappelijk onderzoek door de KUL Research & Development met als doel het stimuleren van talentontwikkeling en voorzien in aangepast onderwijs en begeleiding voor kinderen en jongeren met sterke cognitieve vaardigheden \(Talent-project\)](#)

Wat de rechtsgrond van de verdere verwerking door de KUL betreft, dient te worden verwezen naar de statuten van de KUL waaruit blijkt dat zij als taak het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek heeft.

Er wordt vermeld dat de doeleinden van de verdere verwerking verenigbaar zijn met de doeleinden waarvoor AgODi de gegevens oorspronkelijk heeft verzameld. De VTC suggereert om dezelfde terminologie te gebruiken als voorzien in artikel 5, 1, b) AVG, nl. *“de verdere verwerking met het oog op wetenschappelijk onderzoek wordt niet als onverenigbaar beschouwd”*.

Het ontwerpprotocol voorziet in een bewaartermijn van 25 jaar vanuit de verantwoording dat het mogelijk is dat de longitudinale studie op een later moment wordt uitgebreid. De voorliggende studie duurt 4 jaar. De VTC treedt de visie van de functionaris voor gegevensbescherming van AgODi bij om de bewaartermijn van de persoonsgegevens door de KUL te beperken tot 5 jaar. Zo hebben de onderzoekers na het afronden van het onderzoek nog 1 jaar de tijd voor verificatie. De VTC benadrukt dat na 5 jaar de persoonsgegevens door de KUL dienen verwijderd te worden. Als de KUL op een later tijdstip een aanvullend longitudinaal onderzoek wil uitvoeren, dient zij de nodige persoonsgegevens opnieuw op te vragen bij de bron en een nieuw protocol af te sluiten.

De VTC adviseert, ook rekening houdend met artikel 191 van de Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, dat de instanties verklaren dat de oorspronkelijke en verdere verwerking zijn opgenomen in het register van verwerkingsactiviteiten. Ook de aanwezigheid van een veiligheidsplan en -beleid kunnen de verantwoordingsplicht staven. De VTC beoordeelt het positief dat het ontwerpprotocol voorziet in deze verplichtingen (artikel 6).

De VTC adviseert dat de betrokken instanties elkaar informeren hoe ze tegemoetkomen aan de transparantieplicht naar de betrokkenen. Bij voorkeur wordt het protocol aangevuld met een artikel over transparantie.

Wat betreft de publicatie van het protocol, suggereert de VTC dat de entiteiten van Vlaamse overheid overkoepelend afspraken zouden kunnen maken op welke pagina van de websites van de entiteiten van de Vlaamse overheid de protocollen zullen gepubliceerd worden zodat zij gemakkelijk kunnen geraadpleegd worden.

Het protocol voorziet in de duurtijd van het protocol naar analogie met de bewaartermijn van de gegevens, vermeld in randnummer 13. Dit dient in het ontwerpprotocol te worden aangevuld bij artikel 5.

De VTC onderlijnt dat de persoonsgegevens geen gegevens zijn, bedoeld in art 9 en 10 AVG, maar zeker wel zeer gevoelig (o.a. ‘thuisloos’). Dat vereist dus een strenge veiligheidsaanpak.

De VTC uit haar bezorgdheid over de initiële gegevensverzameling door de KUL bij de scholen. De VTC is van oordeel dat in deze gegevensuitwisseling de KUL en de betrokken scholen als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken (artikel 26 AVG) moeten beschouwd worden en zij dus een samenwerking moeten opzetten/afspraken dienen te maken, in het bijzonder met betrekking tot de veiligheid van de persoonsgegevens.

2.4.2 VTC/A/P/2019/02 - lerarenkaart

[Advies protocol VTC nr. 2019/02 van 3 juni 2019 betreffende de mededeling van persoonsgegevens van het onderwijspersoneel door het agentschap voor Onderwijsdiensten \(AGODi\) aan het departement Onderwijs en Vorming \(DOV\) voor de productie, de verdeling en het beheer van de lerarenkaart](#)

Voor het gegeven “adres” vermeldt de verantwoording het volgende: “de kaart per post wordt verstuurd naar de bibliotheek van de gemeente waarin de leraar woont of in het geval van een startende leraar, eenmalig rechtstreeks naar het thuisadres”. De VTC wijst erop dat voor het merendeel van de leraren de postcode volstaat. De VTC gaat ervan uit dat AgODi weet welke leraar een startende leraar is, en aldus kan AgODi enkel voor deze groep het volledige adres overmaken aan DOV. De leraren die abonnee van het Magazine Klasse willen worden, delen dan zelf hun adres mee aan Klasse.

Daarnaast stelt de VTC vast dat bepaalde leerkrachten geen recht hebben op een lerarenkaart. Het gaat onder meer om gepensioneerden, leraren die zorgkrediet opnemen, gastdocenten zonder doorlopende opdracht, lesgever in het thuisonderwijs, ... AgODi stuurt het gegeven “status” door naar DOV. Op basis daarvan weet DOV wie recht heeft op een lerarenkaart. De VTC is van oordeel dat AgODi enkel de persoonsgegevens van die leraren doorgeeft die wel recht hebben op een lerarenkaart. Op die manier wordt het principe van minimale gegevensverwerking gerespecteerd.

Het ontwerpprotocol vermeldt in artikel 4 dat Klasse de gevraagde persoonsgegevens na voorafgaande melding aan AgODi mag doorgeven en dat Klasse hiervoor een protocol dient af te sluiten. De VTC wijst hier op het principe van gegevensopvraging bij de bron. Indien een andere instantie de persoonsgegevens van onderwijspersoneel wenst te krijgen, dient deze zich te richten tot AgODi en niet tot DOV of Klasse.

De VTC herinnert aan de in het kader van de in artikel 5, 2, AVG, opgelegde verantwoordingsplicht, die bepaalt in artikel 30, AVG, dat elke verwerkingsverantwoordelijke en, in voorkomend geval, de vertegenwoordiger van de verwerkingsverantwoordelijke een register houdt van de verwerkingsactiviteiten die onder zijn verantwoordelijkheid plaatsvindt. De VTC adviseert, ook rekening houdend met artikel 191 van de Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, dat de instanties verklaren dat de oorspronkelijke en verdere verwerking zijn opgenomen in het register van verwerkingsactiviteiten. Ook de aanwezigheid van een veiligheidsplan en -beleid kunnen de verantwoordingsplicht staven. De VTC beoordeelt het positief dat het ontwerpprotocol voorziet in deze verplichtingen.

Het protocol vermeldt in artikel 3 een bewaartermijn van 3 jaar terwijl de verantwoording melding maakt van een bewaartermijn tot 3 jaar na het laatste gebruik. Beide rubrieken moeten in overeenstemming worden gebracht. Ook hier wijst de VTC op haar opmerking i.v.m. het principe van minimale gegevensverwerking, vermeld in randnummers 10 en 11. Indien AgODi een selectie maakt en enkel de gegevens van die leerkrachten doorgeeft die recht hebben op een lerarenkaart, kan de bewaartermijn beperkt worden tot bijvoorbeeld 1 jaar na het laatste gebruik.

Wat betreft de publicatie van het protocol, suggereert de VTC dat de entiteiten van Vlaamse overheid overkoepelend afspraken zouden kunnen maken op welke pagina van de websites van de entiteiten van de Vlaamse overheid de protocollen zullen gepubliceerd worden zodat zij gemakkelijk kunnen geraadpleegd worden.

Tot slot wijst de VTC op de verplichting voor DOV tot het afsluiten van een verwerkersovereenkomst, conform artikel 28 AVG met de drukker van de kaarten (artikel 4).

2.4.3 VTC/A/P/2019/03 - dyslexiesoftware

[Advies protocol nr. 2019/03 van 3 juli 2019 betreffende de gegevensuitwisseling tussen het Agentschap voor Onderwijsdiensten, het Departement Onderwijs en de vzw Eureka voor de verdeling van dyslexiesoftware aan de gerechtigde leerlingen](#)

Wat betreft punt III, A, 1° wijst de VTC erop dat de protocolverplichting geldt tussen de verwerkingsverantwoordelijken, conform artikel 8,§1, derde lid, e-govdecreet. In casu zijn dit AgoDi en DOV. Eureka Die-'s-Lekti-kus vzw (Eureka) is de verwerker van DOV en kan bijgevolg geen partij zijn bij voorliggend protocol. Conform artikel 28 AVG dient DOV een verwerkersovereenkomst af te sluiten met Eureka. Voorliggend protocol moet in die zin aangepast worden.

Daarnaast wijst de VTC op de verplichting van de verwerker voor een Vlaamse instantie tot het aanstellen van een functionaris voor de gegevensbescherming, vermeld in artikel 9, derde lid, van het e-govdecreet van 18 juli 20082. De VTC is van oordeel dat deze verplichting moet opgenomen worden in de verwerkersovereenkomst.

Wat betreft punt III, A, 5° stelt de VTC vast dat het INSZ-nummer wordt gebruikt als unieke identificatie van de leerlingen. De leerling registreert zich aan de hand van zijn INSZ-nummer in de toepassing van Eureka. Eureka zal aan de hand van het INSZ-nummer de gegevens, vermeld in artikel 3 van voorliggend protocol, opvragen bij AgODi. Voor het gebruik van het INSZ-nummer wijst de VTC op de verplichting tot het verkrijgen van een machtiging door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken.

Het protocol wordt afgesloten voor de duurtijd waarvoor Eureka een subsidie ontvangt. Deze periode loopt van 1 december 2018 tot en met 30 november 2019. De VTC stelt vast dat de machtiging die werd verleend in beraadslaging VTC nr. 43/2017 van 20 december 2017 loopt tot 31 december 2018. Het protocol dient dus pas in werking te treden vanaf 1 januari 2019.

Daarnaast wijst de VTC erop dat in principe een protocol moet worden afgesloten voorafgaand aan de uitwisseling van persoonsgegevens.

Wat betreft punt III, A, 12° informeert de VTC dat de functionaris voor gegevensbescherming van AgODi en DOV al zijn aangemeld bij de VTC.

Wat betreft punt III, B, 1, herinnert de VTC aan de in het kader van de in artikel 5, 2, AVG, opgelegde verantwoordingsplicht, die bepaalt in artikel 30, AVG, dat elke verwerkingsverantwoordelijke een register houdt van de verwerkingsactiviteiten die onder zijn verantwoordelijkheid plaatsvindt. De VTC adviseert, ook rekening houdend met artikel 191 van de Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens⁴, dat de instanties verklaren dat de oorspronkelijke en verdere verwerking zijn opgenomen in het register van verwerkingsactiviteiten. Ook de aanwezigheid van een veiligheidsplan en -beleid kunnen de verantwoordingsplicht staven.

Wat betreft punt III, B, 2, stelt de VTC dat het niet duidelijk is wie de aanvrager is van de licentie. In dat verband wijst de VTC op artikel 8 AVG.

Wat betreft punt III, B, 4, wijst de VTC erop dat ook de verwerker de nodige communicatie dient te voorzien op de website.

Wat betreft punt III, B, 5, merkt de VTC op dat niet duidelijk is waarom het gegeven "*instelling: naam, locatie en contactgegevens*" noodzakelijk is voor het doeleinde van de verwerking. Dit in combinatie met een bewaartermijn van 1 jaar. Wat gebeurt er wanneer een leerling tijdens het schooljaar van onderwijsinstelling verandert? Dan is dit gegeven niet meer up-to-date. Het protocol moet op dit punt verduidelijkt worden.

Wat betreft de publicatie van het protocol, suggereert de VTC dat de entiteiten van Vlaamse overheid overkoepelend afspraken zouden kunnen maken op welke pagina van de websites van de entiteiten van de

Vlaamse overheid de protocollen zullen gepubliceerd worden zodat zij gemakkelijk kunnen geraadpleegd worden.

2.4.4 VTC/A/P/2019/04 - tijdsbesteding leraren

[Advies protocol nr. 2019/04 van 1 oktober 2019 betreffende de mededeling van persoonsgegevens van leerkrachten van het basis- en secundair gewoon en buitengewoon onderwijs het agentschap voor Onderwijsdiensten \(AGODi\) het departement Onderwijs en Vorming \(DOV\) een onderzoek naar de tijdsbesteding van leraren in het basis- en secundair gewoon en buitengewoon onderwijs](#)

Dit protocol sluit aan bij machtiging nr. 30/2018 van 15 mei 2018 die de VTC verleende tot 31 augustus 2019, een jaar na het geplande einde van het onderzoek. Het onderzoek kadert in het loopbaan debat. De machtiging werd verleend om de persoonsgegevens verzameld bij het gevoerde onderzoek te verrijken met gegevens uit de databank van AGODI. Daarbij werden de gegevens van AGODI (enkel) bezorgd aan de VUB die als verwerker optrad voor het departement.

Het ontwerpprotocol beoogt de verlenging van de mededeling met 5 jaar te regelen. Als reden voor de verlenging wordt het volgende gesteld: *“Op basis van de gegevens is in september 2018 een onderzoeksrapport opgeleverd. Dit rapport bevat echter maar een fractie van de analyses die vooropgesteld waren in de oorspronkelijke machtiging. Er is dan ook de vraag gekomen zowel vanuit de commissie onderwijs in het parlement (10 januari 2019) als vanuit DOV om de in de oorspronkelijke machtiging beschreven onderzoeksvragen verder uit te diepen. Om maximaal hergebruik van data toe te staan willen de partijen met dit protocol het DOV toestaan de onderzoeksvragen zoals beschreven in de oorspronkelijke machtiging verder uit te diepen voor een periode van 5 jaar.”*

Wat betreft punt III, A, 4° (de categorieën van ontvangers en derden die mogelijks de gegevens eveneens verkrijgen) vraagt het protocol enige verduidelijking, want behalve de verlenging van de bewaartermijn ligt daar het verschil met wat gemachtigd werd. De functionaris voor gegevensbescherming van AgODi geeft hier meer uitleg bij: *“De gegevens werden eenmalig door de VUB, de eerdere verwerker van DOV, bezorgd aan DOV die zal instaan voor verdere analyse. Deze overdracht stond beschreven in de overeenkomst tussen DOV en VUB, maar was niet opgenomen in de machtigingsaanvraag. Enkel het onderzoeksteam van de VUB zou toegang hebben tot de gecodeerde persoonsgegevens.”*

Wat betreft punt III, B, 8 (Beginsel: Risicobenadering), wijst de VTC er op dat de gegevens betrekking hebben op het functioneren van de leerkrachten en op de invloed ervan op hun privéleven en daarom een bijzondere bescherming verdienen.

De ontvangende verwerkingsverantwoordelijke, DOV, is dezelfde als bij de machtiging, maar de ontvangers zijn een andere groep personen met andere belangen en met een andere organisatie zodat het risico niet automatisch hetzelfde is. De medewerkers van DOV hebben mogelijk toegang tot andere databronnen m.b.t. het onderwijzend personeel zodat het risico op identificatie op basis van bijkomende informatie identificatie groter is.

Wat betreft punt III, B, 9 (Beginselen: Integriteit en vertrouwelijkheid) past het om dezelfde reden om in het protocol uitdrukkelijk op te leggen dat de ontvangers van de persoonsgegevens nooit pogingen mogen ondernemen om individuen in de databestanden te identificeren. In het ontwerp staat al dat ze niet kunnen gekoppeld worden en dat de gegevens niet worden gedeeld met de databank beleidsinformatie onderwijs, maar doordat dat niet verder aangetoond wordt, is dat niet voldoende.

Volgens het principe van functiescheiding zou er bovendien iemand/een cel moeten zijn die toezicht houdt (via small cell analyse voor de data naar de onderzoekers gaan o.a.) op mogelijke identificatie door de onderzoekers, zelfs zonder bijkomende data.

In dat kader en conform het beginsel van minimale verwerking (punt III, B, 1) is het positief dat noch het stamboeknummer, noch het instellingsnummer worden doorgegeven aan de onderzoekers.

De verwerkte gegevens en de betrokkenen zijn verder dezelfde als in de machtiging (beraadslaging VTC nr. 30/2018 van 15 mei 2018). Er worden geen bijkomende gegevens verzameld. De verdere verwerking beantwoordt aan minimale gegevensverwerking.

Wat de rechtvaardigingsgrond van de verwerking betreft (punt III, B, 3), is het de VTC nog niet duidelijk of de bij de inzameling van de gegevens de gegeven toestemming ook geldt voor deze uitbreiding. Het toestemmingsformulier werd nog niet aan de VTC bezorgd, zodat de VTC niet kon nagaan of de betrokkenen konden verwachten dat hun gegevens ook aan personeelsleden van DOV zouden doorgegeven worden.

Wat betreft punt III, A, 4° (de ontvangers): Met dit protocol wordt de toegang nu beperkt tot vier afdelingen binnen het DOV en enkel tot deze personen die omwille van hun functieprofiel deze informatie nodig hebben voor de uitvoering van hun werk. De adviesvragers hebben verduidelijkt dat in elk van de vermelde afdelingen ten hoogste twee data-analisten toegang zullen hebben tot de gegevens

Wat betreft punt B, 6 (Beginsel: Opslagbeperking): De gevraagde bewaartermijn, die liep tot 31 augustus 2019, wordt uitgebreid met 5 jaar om de beschreven onderzoeksvragen verder uit te diepen. Dit werd na navraag verder verantwoord als volgt: *“De onderzoeksvragen voor de secundaire analyses zijn pas een gevolg van de eerste analyses en waren niet voorzien of voorzienbaar bij de start van het onderzoek. Zo wil DOV op basis van de gegevens onderzoeken welke werkactiviteiten leraren het meeste voldoening geven, of leraren een toename in werkdruk ervaren door het werken met een digitaal platform, welke invloed de achtergrondvariabelen (anciënniteit, het aantal scholen waar wordt lesgegeven, de verstedelingsgraad, OKI, aantal leerlingen met specifieke noden, schoolgrootte, klasgrootte en onderwijsvak) hebben op de werktijd, of er een invloed van schoolklimaat is op de totale werktijd.”*

De meegedeelde en gepseudonimiseerde gegevens zullen dus door DOV gedurende 5 jaar bewaard worden. Deze bewaartermijn kan worden verantwoord gezien de uitgebreidheid van de uit te voeren analyses en in het kader van het voorkomen van administratieve lasten door onderzoek niet nodeloos opnieuw uit te voeren. Het uitvoeren van een tijdsbestedingsonderzoek is zowel voor het DOV als voor de participanten zeer intensief. Dit is dan ook de reden dat deze onderzoeken maar heel zeldzaam gebeuren. De termijn is aanvaardbaar.

2.4.5 VTC/A/P/2019/05 - collectief leerlingenvervoer

[Advies protocol nr. 2019/05 van 5 november 2019 betreffende de mededeling van persoonsgegevens van leerlingen gewoon en buitengewoon onderwijs die wensen gebruik te maken van het collectief vervoer, van de chauffeurs en van de busbegeleiders door de onderwijsinstellingen vertegenwoordigd door de schoolbesturen en het Agentschap voor Onderwijsdiensten \(AGODI\) aan de Vlaamse Vervoermaatschappij, DE LIJN voor het organiseren van zonaal collectief leerlingenvervoer en vice versa](#)

Het gaat om een redelijk complexe uitwisseling van persoonsgegevens, maar deze werd goed uitgetekend in de schema's.

De minimale gegevensverwerking (punt III, B, 5), is gegarandeerd conform ieders doelstellingen. De datasets op zich zijn eerder beperkt.

Wat betreft punt III, 6 (Beginsel: Opslagbeperking), stellen de functionarissen van de onderwijskoepels terecht de vraag naar meer specifieke termijnen.

De wijze waarop transparantie wordt geboden is vooral gericht op de leerlingen en de ouders en mogelijk niet voldoende voor de busbegeleiders en de chauffeurs.

Aan de verplichte vermeldingen in de communicatie met de leerlingen en de ouders moet ook verder gewerkt worden.

Wat betreft punt III, B, 8 (Beginsel: Risicobenadering), wijst de VTC er op dat de gegevens ook betrekking hebben op gegevens bedoeld in artikel 9, AVG (medisch attest) en daarom een bijzondere bescherming vragen.

Wat betreft punt III, B, 9 (Beginselen: Integriteit en vertrouwelijkheid) blijkt uit het ontwerp dat nog niet alles in orde is qua informatieveiligheid. Artikel 6 bevat ook veel vage engagementen. De VTC kan hier niet uit afleiden of die al gerealiseerd zijn of dat in de nabije toekomst zullen zijn. Het is belangrijk dat de uitvoering opgevolgd wordt. De partijen dienen af te spreken hoe dat zal gebeuren.

Bij de vervoerder is de vertrouwelijkheid niet duidelijk genoeg geregeld: er moeten minstens vertrouwelijkheidsclausules gevraagd worden.

2.4.6 VTC/A/P/2019/06 - toelatingsexamens arts en tandarts

[Advies protocol nr. 2019/06 van 1 november 2019 betreffende de mededeling van gepseudonimiseerde persoonsgegevens van leerlingen van het secundair en van studentenonderwijs door het Departement Onderwijs en Vorming \(DOV\) en het Agentschap voor Onderwijsdiensten \(AGODI\) het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen \(AHOVOKS - afdeling Hoger Onderwijs\) en het Departement Onderwijs en Vorming \(DOV\) aan het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen \(AHOVOKS\) en het departement Onderwijs en Vorming \(DOV\) voor de monitoring van de toelatingsexamens arts en de toelatingsexamens tandarts](#)

Dit protocol kadert volgens de adviesvragers in de nood om meer in te zetten op operationele monitoring en op het snijvlak tussen het beleid en het operationele.

De betrokken onderwijsinstanties deden tot nu toe beroep op het datawarehouse Onderwijs en Vorming voor het beantwoorden van beleidsvragen. Ze plannen nu een nieuw onderzoeksplatform op te zetten. De adviesvragers hebben immers vastgesteld dat het bestaande datawarehouse bedoeld voor beleidsonderzoek onvoldoende mogelijkheden biedt.

Voor de opdeling bij de uitvoering van de hervorming “Beter Bestuurlijk Beleid” waren alle data van onderwijs beschikbaar op het ene mainframe. Intussen zijn er verschillende grote toepassingen per instantie.

De huidige adviesvraag kadert in een verkennende fase 1 en op basis daarvan zal in een tweede fase het nieuwe platform worden ontworpen/ontwikkeld.

In fase 1 van dit project wil OV een specifieke monitoring doen van twee toelatingsexamens op basis van de data van de examens (AHOVOKS) en data uit andere databanken van AHOVOKS. In fase 2 wil OV dezelfde data gebruiken voor het ontwerpen van het nieuwe analyseplatform en die koppelen met zowel gegevens van AHOVOKS als AgODi. Deze twee fases worden behandeld in het ontwerpprotocol.

In afwachting van het nieuwe platform wordt met afgeschermd Exceltabellen gewerkt op een fileserver (fase 1).

De adviesvragers willen ook in de toekomst kunnen werken met ad hoc gegevens ad hoc gegevens ad hoc gegevens, zoals bij de voorliggende gegevensstroom met de gegevens verzameld bij de toelatingsexamens, en die dan koppelen aan gegevens die ter beschikking zijn in de operationele databanken.

De persoonsgegevens die de adviesvragers willen verwerken, zijn onder meer de leerlingkenmerken en de studentkenmerken, migratieachtergrond, resultaten. De VTC heeft er in het verleden herhaaldelijk op gewezen dat het gaat om bijzonder beschermingswaardige bijzonder beschermingswaardige gegevens bijzonder beschermingswaardige gegevens zoals gezinsgegevens en nationaliteit. Dit geldt zelfs al zou het niet om gegevens gaan als bedoeld in artikel 9, AVG (zoals functiebeperking er wel een is) artikel 9, AVG .

De VTC herinnert aan de principes voor het opstarten, gebruiken, onderhouden en stopzetten van een datawarehouse (DWH) zoals in de nota van 4 november 2015 van haar rechtsvoorganger uiteengezet en in de machtiging VTC nr. 44/2017 van 28 maart 2018 toegepast werd.

Deze gelden in principe ook voor het nieuwe analyseplatform.

Volgens het principe van functiescheiding zou er iemand/een cel moeten zijn die toezicht houdt (o.a. via small cell analyse voordat de data naar de onderzoekers gaan) op mogelijke identificatie door de onderzoekers, zelfs zonder bijkomende data. Dit is een maatregel die bovenop pseudonimisering moet worden toegepast.

Wat pseudonimisering betreft, is er een verschil tussen de verschillende fases: voor de concrete monitoring (fase 1, die al gestart is) wordt er gepseudonimiseerd (door DOV), voor het onderzoek naar het nieuw platform niet (fase 2 A) (en voor het definitieve platform weer wel - fase 2 B).

In verband met de pseudonimisering, maakt de functionaris voor gegevensbescherming van AgODi terecht de opmerking dat ook de exacte geboortedatum een identificator is en dus moet weggelaten of vervangen worden. Dergelijke aspecten moeten (ook) gedetecteerd worden door de toezichthoudende cel.

De bepaling in het ontwerpprotocol dat *“De data-engineer en data-analisten zorgen ervoor dat de data wordt gepseudonimiseerd vooraleer er op gerapporteerd wordt.”* moet aangepast worden: als de adviesvragers gepubliceerde rapporten bedoelen, dan moet er *“geanonimiseerde”* staan. Ook derden werken bij voorkeur op geanonimiseerde data tenzij ze kunnen aantonen dat dat niet mogelijk is.

In het kader van fase 2 wordt dus gevraagd om op de ruwe data te mogen werken, waarbij het rijksregisternummer als sleutel voor de koppelingen zal worden gebruikt. De VTC was van oordeel dat voor dergelijke verwerking van niet gepseudonimiseerde data minstens eerst een risicoanalyse moest worden gemaakt en heeft gevraagd di risicoanalyse aan haar voor te leggen. De adviesvragers hebben de VTC op 29 oktober 2019 een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) bezorgd. Een risicoanalyse dient ook uitgevoerd te worden voor de ontwikkeling van het nieuwe platform (dit is ook al gebeurd in de vermelde GEB, maar moet nog aangevuld worden).

De risico's in de GEB moet beter uitgewerkt worden (vb risico: cumulerende taken van de onderzoekers, heridentificatie, risico's m.b.t. rechten van de betrokkene, sleutelbeheer enz.). De VTC wijst er op dat de risico identificatie moet gebeuren voor de verwerking plaatsvindt en tijdens de ontwerpfase (nu dus).

De voornaamste maatregel die in het ontwerpprotocol wordt voorgesteld is de beperkte groep beperkte groep beperkte groep van onderzoekers. Er werd de VTC al uitgelegd dat de mogelijke maatregel om volgens het safe room principe te werken bij ruwe data niet haalbaar is omdat de onderzoekers ook nog andere taken hebben.

De VTC is van oordeel dat ze fase 2 op basis van het nu voorgelegde dossier niet kan evalueren, omdat er niet gepseudonimiseerd wordt. Ze vindt dat er verder moet gezocht worden naar een manier om de nieuwe wijze van analyseren te onderzoeken op basis van persoonsgegevens die wel gepseudonimiseerd zijn.

De adviesvragers worden er ook op gewezen dat Titel 4, waaronder artikel 202, van de kaderwet van toepassing is op wetenschappelijk en statistisch onderzoek. Daarbij wordt ook pseudonimisering door een TTP vooropgesteld.

Een datamodel en een conversiemodel ontbreken. Wat fase 2 betreft is er ook onvoldoende duidelijkheid met betrekking tot de bewaartermijnen en met betrekking tot de restrisico's.

De VTC geeft al volgende aandachtspunten mee: Voor het latere platform wordt er al aangekondigd dat de persoonsgegevens permanent zullen worden bewaard voor longitudinaal onderzoek. Het risico van een lange bewaartermijn is dat er daardoor heel veel gegevens ter beschikking zijn en het detail van de onderwijsgegevens maakt het risico op identificatie groot. In de mate dat op het platform cumulatief data (uit de operationele databanken en die o.b.v. onderzoeken of externe bronnen) worden toegevoegd telkens er een nieuwe ad hoc bevraging is, moeten voor die data wel . bewaartermijnen worden bepaald. Het detailniveau van de data moet ook telkens beoordeeld worden. De bewaartermijn zal moeten geëvalueerd worden als er meer duidelijkheid is over het nieuwe platform qua risico's en maatregelen. Daarbij zal ook de keuze voor de hosting van het platform van belang zijn. Voor fase twee wordt er inzake beveiliging verwezen naar Amazon Web Services (AWS 3) en de beveiliging door encryptie met een *“customer managed key”*. De VTC herinnert nog eens naar haar adviezen en aanbevelingen in dit verband die de adviesvragers we bekend zijn. De VTC wijst er op dat wat het advies inzake

de Leer- en ervaringsbewijzendatabank betreft, voorbehoud werd gemaakt in de zin dat het gebruik van de Amazoncloud (met de bedoelde encryptie) aanvaardbaar was voor die toepassing/dataset. In huidige context gaat het ook om gevoelige data en moet er rekening gehouden worden met een restrisico bestaande uit het leesbaar zijn door de cloudprovider van de data in use. De minimummaatregel is nu pseudonimisering.

De VTC wijst op de mogelijkheid dat bij de verwerking van ruwe data en zelfs van gepseudonimiseerde gegevens sprake is van **dataïntegratie** i.p.v. het veiligere dienstenintegratie en het platform mogelijk een bron van geïndividualiseerde gegevens wordt voor andere instanties (Vlaamse, federale (politie bv.), andere regio's, buitenlandse en private organisaties, omdat daar de data al op een plaats samenzitten. Pseudonimisering door de eigen diensten i.p.v. bij een onafhankelijke derde onafhankelijke derde vergroot het risico van heridentificatie aanzienlijk. De VTC vraagt zich af welke maatregelen hiertegenover staan? Als er gekoppeld wordt met externe databronnen (andere dan die van de adviesvragers) is in ieder geval de tussenkomst van een trusted third party, zoals de Vlaamse Dienstenintegrator, aangewezen. Wat de vereiste van transparantie betreft, moet er voor gezorgd worden dat de personen van wie de data verzameld worden bij examens, bevragingen, enquêtes e.d. kunnen weten welke data in het analyseplatform kunnen terechtkomen en met welke datasets die naar verwachting gekoppeld kunnen worden en voor welke doeleinden/studies dit gebeurt.

De VTC geeft dus enkel advies met betrekking tot fase 1 wegens onvoldoende gegevens om fase 2 te beoordelen. Wat fase 1 betreft is de VTC van oordeel dat de bewaartermijn van 1 jaar aanvaardbaar is. Overeenkomstig het advies van de functionaris voor gegevensbescherming van AgODi, zou in het protocol ook een bepaling kunnen opgenomen worden over de informatieverplichting. Fase 2 moet worden aangepast en conform gemaakt voordat deze wordt aangevat.

De VTC maakt een uitdrukkelijk voorbehoud voor wat de uitwerking van het definitieve platform betreft omdat er nu nog teveel onzekerheden zijn.

2.4.7 VTC/A/P/2019/07 - sectorfoto Antwerps secundair onderwijs

[Advies protocol nr. 2019/07 van 3 december 2019 betreffende persoonsgegevens van afgestudeerden in de leraren- of educatieve opleidingen door het agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen \(AHOVOKS\) en het agentschap voor Onderwijsdiensten \(AGODi\) aan het agentschap voor Onderwijsdiensten \(AGODi\) en de stad Antwerpen voor een onderzoek naar het aantal leerkrachten dat nodig zal zijn in het Antwerps secundair onderwijs \("sectorfoto"\).](#)

Wat het beginsel van minimale verwerking (punt III, B, 1) betreft, worden er maar zeer beperkt persoonsgegevens meegegeeld, maar er wordt nagelaten de proportionaliteit aan te geven. Er is enkel een opsomming van de gegevens (en het algemene kader). Zo wordt er niet verantwoord waarom de onderwijsinstelling van afstuderen moet gekend zijn. Het lijkt er op dat het van belang is dat de betrokkenen afstuderen in Antwerpen, maar het is onduidelijk waarom. De VTC adviseert om dit telkens verder (kort) te verduidelijken in de tabel en verwijst daarbij naar de adviezen van de functionarissen.

In verband met hetzelfde beginsel wordt niet gemotiveerd waarom de identificatie op basis van kleine aantallen niet uitgesloten kan worden. In de mate dat het om persoonsgegevens gaat, moet de stad Antwerpen ook een bewaartermijn bepalen (punt III, B, 6. Beginsel: Opslagbeperking).

Wat de rechtvaardigingsgrond van de verwerking betreft (punt III, B, 3), wordt een taak van algemeen belang ingeroepen. Op p. 6 wordt het wettelijk kader geschetst waarbinnen de stad Antwerpen opereert, met name het decreet op het flankerend onderwijsbeleid van 29 juni 2012. AgODi is ook de ontvanger van persoonsgegevens en haar doel is statistisch onderzoek ter ondersteuning van de stad Antwerpen. In dat kader koppelt ze gegevens en anonimiseert zij (met het voorbehoud van kleine aantallen).

Wat betreft punt III, B,4 (Beginselen: Behoorlijkheid en transparantie): voor de publicatie wordt verwezen naar de homepagina van het publieke portaal van de stad Antwerpen. Door zo weinig specifiek te zijn, biedt het protocol onvoldoende garanties voor transparantie. De VTC adviseert dat de stad Antwerpen meer werk maakt

van (een update van) haar website zodat de betrokkenen gemakkelijk hun weg vinden naar toekomstige protocollen (en oude machtigingen).

2.5 Klachten

Er werden 9 klachten behandeld.

Daarvan werden er 2 ongegrond en 7 gegrond verklaard.

In de laatste gevallen werd als sanctie 2 maal een berisping uitgesproken, 1 keer werd gevraagd om de brief van de VTC op de gemeenteraad voor te leggen, 5 maal werd geen sanctie opgelegd.

De klachten waren gericht tegen een lokaal bestuur (5 maal), een entiteit van de Vlaamse overheid (3 maal) en een onderwijsinstelling (1 maal).

2.5.1 VTC/K/2019/01 - raadpleging Rijksregister

De klager beklagt zich erover dat een gemeente zijn gegevens opgezocht heeft in het Rijksregister zonder reden. De reden van de raadpleging bleek niet bewaard. Er werd wel nadien gevraagd om dit in te bouwen. De VTC vraagt dat in afwachting van die aanpassing alle consultaties gelogd worden bijvoorbeeld in een register. Er wordt geen maatregel opgelegd.

2.5.2 VTC/K/2019/02 - foto uit strafdossier

Een gemeente stelt een foto van een burger als slachtoffer tentoon in een tentoonstelling. De foto is afkomstig uit een strafdossier. De VTC is van oordeel dat de klacht gegrond was omdat er toestemming gevraagd diende te worden. De foto werd evenwel onmiddellijk verwijderd alsook de naam, zodat er geen maatregel opgelegd wordt.

2.5.3 VTC/K/2019/03 - erfgenamen

Het is een klacht over het verschaffen van informatie door een instantie aan een andere erfgenaam over de verkeersbelasting van een voertuig dat deel uitmaakt van de erfenis. De VTC is van oordeel dat de andere erfgenaam voldoende belang aantoonde om de informatie te krijgen en dat de voorgeschreven procedures gevolgd werden zodat de klacht ongegrond verklaard wordt.

2.5.4 VTC/K/2019/04 - onjuiste gegevens cursist

Het betreft een klacht tegen een CVO door een cursist in verband met een aantal technische onvolkomenheden. De VTC stelt vast dat deze, na haar tussenkomst, verholpen werden en legt geen maatregel op.

2.5.5 VTC/K/2019/05 - inzage leefloon

De klager wenst inzage te krijgen in haar dossier bij een lokaal bestuur, bijvoorbeeld in verband met een klacht tegen het OCMW dat weigerde leefloon te betalen. Na tussenkomst van de VTC werd er inzage gegeven en wordt vastgesteld dat er geen sprake is van een inbreuk op de AVG. De klacht werd ongegrond verklaard.

2.5.6 VTC/K/2019/06 - identificatiegegevens aan vader

De klager dient een klacht in tegen een entiteit omdat deze zijn identificatiegegevens waaronder het rijksregisternummer en een vorig adres had doorgegeven aan zijn vader in het kader van een onderzoek. De VTC beslist dat de procedure voor bevragingen moet aangepast worden in de zin dat er een onderscheid gemaakt moet worden tussen het bevragen van een openbare dienst en het bevragen van een burger.

2.5.7 VTC/K/2019/07 - openbaar maken petitie

Het betreft een klacht tegen een gemeente wegens het verspreiden van persoonsgegevens, met name een petitie die toegevoegd werd aan het dossier van een omgevingsvergunning en ook openbaar gemaakt werd op die wijze. De klacht wordt gegrond verklaard wegens schending van de beginselen van doelbinding, rechtmatigheid, integriteit en vertrouwelijkheid. De VTC spreekt als corrigerende maatregel een berisping uit en legt ook een aantal bijkomende maatregelen op, met name bewustmakingsacties opzetten en de effectiviteit ervan toetsen en de beslissing aan de raadsleden voorleggen en de VTC daarvan verslag doen.

2.5.8 VTC/K/2019/08 - 60-jarigenfeest

De klager kreeg een brief van een organisatie uit zijn gemeente over een 60-jarigen feest. De gemeente heeft nagekeken of zij de lijst doorgegeven heeft sinds 2018, hetgeen niet het geval bleek te zijn. Er bleek een lijst gebruikt te zijn van een vorige reünie. De VTC meent dat de gemeente al het nodige gedaan heeft en dat geen maatregel opgelegd dient te worden.

2.5.9 VTC/K/2019/09 - ontslagbrief

De klager stelt vast dat de oppositie van de gemeente een persnota verspreidde waarin letterlijke citaten staan uit de ontslagbrief van de algemeen directeur.

De klacht wordt gegrond verklaard wegens schending van de beginselen van doelbinding, rechtmatigheid, behoorlijkheid, minimale gegevensverwerking, integriteit en vertrouwelijkheid en de VTC legt aan de gemeente op om de beslissing van de VTC op een zitting van de gemeenteraad aan de raadsleden voor te leggen en met hen nieuwe afspraken te maken en de VTC daarvan verslag te doen.

De VTC heeft naar aanleiding van een vraag tot heroverweging nog verduidelijkt dat:

- de VTC geen afbreuk kan en wil doen aan de controlebevoegdheid of het inzagerecht dat de raadsleden decretaal is toegekend op grond van artikel 29 van het decreet van 22 december 2017;
- de VTC vooral heeft willen benadrukken dat het de verantwoordelijkheid van de gemeente is om afspraken te maken rond de proportionaliteit van de publicatie van informatie;
- de VTC enkel duidelijk heeft willen stellen dat het bestaan van het inzagerecht niet betekent dat er automatisch een onbeperkt recht van openbaarmaking van de op grond van het inzagerecht verkregen informatie uit kan worden afgeleid. De decreetgever heeft daar een beroepsgeheim voor ingesteld (artikel 29, § 5 van het decreet over het lokaal bestuur) en de principes en regels van de AVG, zoals vermeld in de uitspraak van de VTC over de klacht, moeten altijd gerespecteerd worden.

2.6 Onderzoeken

2.6.1 VTC/O/2019/01 - Regas cliëntvolgsysteem

De VTC had vernomen dat het clientvolgsysteem van Regas in de publieke cloud wordt gehost.

Ze heeft Regas gecontacteerd met de vraag welke Vlaamse bestuursinstanties, waaronder veel vzw's, werken met hun clientvolgsysteem. De organisaties kunnen best zelf nagaan of ze onder de definitie van bestuursinstantie vallen, maar de VTC vroeg een overzicht te geven van klanten die mogelijk een Vlaamse bestuursinstantie zijn. Ze wou hen in eerste plaats contacteren om enkele vragen te stellen.

Ondanks herinnering werd hier niet op geantwoord. De VTC heeft dit tot nu toe niet verder onderzocht.

2.6.2 VTC/O/2019/02 - handpalmscan voor maaltijd op school

[Standpunt VTC nr. O/2019/02 van 5 november 2019 betreffende betalen op school via scan handpalm.](#)

De VTC beschouwt het gebruik van **biometrische gegevens** als niet proportioneel in deze context. Ze heeft daarbij aangegeven dat het stimuleren van het gebruik van biometrische gegevens een vervlakking van het risicobesef kan inhouden.

De verwerking werd niet gestart en de school zou het gebruik van een badge onderzoeken.

2.6.3 VTC/O/2019/03 - informeel overleg Smartschool

Smartschool is een belangrijke leverancier van een leerlingenvolgsysteem in het Vlaamse onderwijs.

Zie het jaarverslag 2020 voor VTC/A/2020/01 *Richtlijnen van de Vlaamse Toezichtcommissie bij het gebruik van digitale middelen in het onderwijs zoals leerlingen, cursisten- en personeelsadministratie, leerlingvolgsystemen, pakketten voor financieel beheer, educatief lesmateriaal en elektronische leeromgevingen.*

Vanaf 1 september 2020 (nieuwe schooljaar) heeft Smartschool **2-factorauthenticatie** (2FA) verplicht ingevoerd voor alle professionele accounts op Smartschool. Dit betreft dus alle directeurs, coördinatoren, leerkrachten ... van alle onderwijsniveaus. Enkel voor leerlingen en ouders kan nog een uitzondering gemaakt worden door de school.

2.6.4 VTC/O/2019/04 - Kortrijk Proximus betalingen

De VTC heeft op basis van berichten in diverse media (<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/10/30/q-is-watching-you/>) kennis gekregen van de plannen van de stad om onder meer locatiegegevens van personen aanwezig in de stad te kopen van Proximus en eventueel ook betalingsgegevens van die burgers op te vragen bij financiële instellingen.

Daarom heeft ze de stad meer uitleg gevraagd over de geplande toepassing en gevraagd om de VTC de risicoanalyse te bezorgen die werd gemaakt voor de verwerking van deze gegevens die onder meer stelselmatige en grootschalige monitoring van openbaar toegankelijke ruimten lijken te betreffen. Mogelijk was op basis daarvan een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB/DPIA) conform artikel 35 AVG vereist. De VTC vroeg om mee te delen of die werd gemaakt, en zo, ja, om haar daarvan een kopie te bezorgen.

De stad heeft laten weten dat de datarapporten die zij krijgt van Proximus door het proces van anonimisatie, aggregatie en extrapolatie, geen persoonsgegevens bevatten maar louter anonieme data.

2.6.5 VTC/O/2019/05 - psychiatrisch ziekenhuis

De VTC heeft vernomen dat het containerpark waar de rolcontainers staan voor het niet-vertrouwelijk papier voor iedereen toegankelijk is (buitenstaanders, patiënten, de buurman,...) en daar documenten met persoonsgegevens in terecht komen, ook met persoonsgegevens die de gezondheid betreffen. Het gaat bijvoorbeeld over een verpleegkundig verslag en een aanwezigheidslijst van alle patiënten op een verpleegdienst. De VTC beschikt over foto's hiervan.

De VTC heeft aan het ziekenhuis gevraagd welke de technische en organisatorische maatregelen het ter preventie genomen heeft en hoe die in de praktijk gecontroleerd worden.

2.6.6 VTC/O/2019/06 - FIT- contactgegevens

Een van de bedrijven die beroep doet op subsidies via Flanders Investment and Trade, heeft de Vlaamse Toezichtcommissie volgende vraag gesteld:

In een subsidie dossier van een Niche Beurs bij FIT vragen ze alle personen waar contact mee gelegd is op de beurs. De expliciete vraag is: "*Chronologisch overzicht met details van alle gelegde contacten (naam, adres, contactpersoon, datum) en resultaat per contact:*" De vraagsteller was bezorgd over de conformiteit met de AVG.

De VTC heeft het agentschap een vraag tot verduidelijking gesteld.

Het agentschap heeft geantwoord dat het een verwerking van persoonsgegevens betreft in het kader van de subsidieaanvragen voor beursdeelnames. In het subsidiebesluit van de Vlaamse Regering wordt bepaald dat de begunstigde bedrijven verplicht zijn te rapporteren over de resultaten van hun beursdeelname op basis van een model. Dit geldt voor deelname aan niche-evenementen en voor prospectreizen. Zo kan worden vastgesteld dat de persoon / het bedrijf heeft deelgenomen en dat daaruit (waardevolle) contacten zijn voortgevloeid.

FIT heeft al de nodige aanpassingen doorgevoerd waardoor in de toekomst niet langer naar de eigenlijke contactpersonen wordt gevraagd. De bedrijfsnaam zal voortaan het uitgangspunt voor verdere controle zijn.

2.7 Meldingen inbreuken op de beveiliging (datalekken)

Er waren in totaal 220 meldingen van een (vermeend) datalek.

De grote categorieën datalekken gemeld in 2019 worden opgesomd in onderstaande tabel (overlap is mogelijk maar de dossiers werden maar 1 keer geteld):

1.	Kwaad opzet externen	60
2.	Kwaad opzet internen	13
3.	Bewust toegang tot gegevens	2
4.	Bewust publiceren sociale media	2
5.	Onvoldoende kennis van regels	8
6.	Onbeveiligde doorgifte	1
7.	Ongewilde publicatie internet	6
8.	Ongewild doorgeven fout in toepassing	22
9.	Ongewild door onachtzaamheid	49
10.	Verlies apparaat ongewild	3
11.	Verlies gegevens door incident bij derde partij	1
12.	Onbeschikbaarheid persoonsgegevens	1
	Geen datalek of nog niet beslist in 2019	52

Hierna worden meer specifieke types datalekken vermeld **vanaf juni 2018 tot en met eind 2019 samen**. De maatregelen die de **verwerkingsverantwoordelijken zelf** genomen hadden of gepland hadden, worden ter inspiratie vermeld. De VTC heeft enkel gebundeld, geanonimiseerd en de maatregelen die manifest niet aangeraden konden worden weggefilterd.

De VTC maakt een voorbehoud voor de indeling die niet anders dan arbitrair kan zijn, maar bedoeld is om verwerkingsverantwoordelijken te helpen om datalekken te voorkomen of remediëren.

Aantal	Tot.	Soort datalek	Door verantwoordelijke genomen en geplande maatregelen
		KWAAD OPZET	
	74	HACKING PHISHING	
2		phishingmail met gehackte domeinnaam	<ul style="list-style-type: none"> - paswoorden gewijzigd - logins gewijzigd - alle personeelsleden op de hoogte gebracht - technische maatregelen om inloggen te blokkeren vanuit verschillende landen - communicatie naar getroffen burgers - nieuwe sensibiliseringscampagne - aangegeven bij de politie
3		phishingmail met gehackte account (mail en docshare)	<ul style="list-style-type: none"> - cloudleverancier gecontacteerd vr analyse - communicatie via e-mail, informatieschermen, intranet - betrokkenen waarbij verdachte mailactiviteit verwittigd - als geklikt op link wachtwoord wijzigen - als verdachte activiteit wijzigt ICT wachtwoord - sensibilisering personeel - schadelijk document verwijderd

			<ul style="list-style-type: none"> - multifactor authentication gepland - concreter draaiboek melding datalekken
9		<p>phishingmail met infected (shared) link per mail waardoor toegang tot interne mailbox en van daaruit phishing verstuurd</p>	<ul style="list-style-type: none"> - externe IT-firma contacteren - scan systeem - webhistoriek nagekeken - proceshistoriek nagekeken - verwittigen collega's - blokkeren gebruikersaccounts - verandering wachtwoorden - verandering wachtwoorden van alle accounts met zelfde wachtwoord - binnenkomende mails met hetzelfde onderwerp worden geblokkeerd - sensibiliseringsmails - meldingen VTC, CERT, verdacht@safeonweb.be en politie - later nog sensibilisering gepland - PC offline gehaald - multi-factor authenticatie zal versneld ingevoerd worden
3		<p>phishingmail met poging tot CEO- en CFO-fraude</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interne communicatie en sensibilisering - aangegeven bij de politie - melding (via centraal management Citrix) naar alle aangemelde gebruikers dat ze geforceerd werden afgemeld en verplicht een nieuw paswoord dienden aan te maken - Advanced Threat Protection werd geactiveerd op mail account van algemeen directeur
2		<p>hacking en phishing met autoforward (in overlap met andere vormen phishing)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - paswoord reset - header geanalyseerd - instellingen webmail nagekeken - deactivering specifieke auto-forward - sensibilisering phishing - nakijken of autoforward inactiveren centraal kan - zoeken in logs naar info over mails - nakijken welke toegangen gekoppeld aan accounts - verdachte Url aan cloudleveranciers doorgegeven en werd geblokkeerd - melding bij CERT - 2factor authenticatie (2FA) invoeren - extra sensibilisering phishing
45		<p>phishing divers</p>	<ul style="list-style-type: none"> - melding (via centraal management Citrix) naar alle aangemelde gebruikers dat ze geforceerd werden afgemeld en verplicht een nieuw paswoord dienden aan te maken - Advanced Threat Protection werd geactiveerd op mail account van algemeen directeur - multi-factor authenticatie zal versneld ingevoerd worden - wachtwoord wijzigen - invoeren restrictiever wachtwoordbeleid - sensibilisering personeel

1		website gehacked	<ul style="list-style-type: none"> - personen werden verwittigd - tabel met gegevens werd verwijderd - wachtwoord aangepast - site beveiligen met certificaat
1		malware en bestanden gewijzigd	<ul style="list-style-type: none"> - virusscan - anti-malwarescan - melding aan CRT (Computer Security Incident Response Team) - herstellen beschadigde bestanden door back-up - sensibilisering personeel
1		wachtwoord afgekeken*	<ul style="list-style-type: none"> - alle verwerking werd afgesloten - paswoorden veranderd - dubbele authenticatie algemeen - toegang beperkter - ondervraging en sanctionering leerling(en) - verder onderzoek of meer leerlingen betrokken
1		wachtwoord iemand anders misbruikt*	<ul style="list-style-type: none"> - persoon geconfronteerd - wachtwoord gewijzigd
2		account laten openstaan*	<ul style="list-style-type: none"> - bewustwording - dubbele authenticatie en dienstorder daarover - schorsing en tuchtonderzoek - terechtwijzing - wijziging van administrator en/of gebruikerspaswoorden - intakeprocedure nieuwe personeelsleden aanpassen
1		account na afsluiten einde tewerkstelling terug opgehaald	<ul style="list-style-type: none"> - procedures bij uitdiensttreding uitschrijven met aandacht voor de rechten van betrokkenen en o.a. toepassing van het 4-ogen principe
1		hacking door ex-medewerker	<ul style="list-style-type: none"> - account vergrendeld en verwijderd -klacht politie
1		ethische hacker kwetsbaarheid in website – mogelijkheid tot kennismaken van inhoud databank. Verder geen onrechtmatige raadplegingen teruggevonden in de beschikbare loggegevens	<ul style="list-style-type: none"> -gegevens studenten verwijderd uit de database -website instellingen wijzigen -> enkel nog intern bereikbaar -sensibilisering naam medewerkers -verder inzetten met Prepared Statements Mysql -wachtwoorden worden versleuteld met een sterkere hash
	3	RANSOM/CRYPTOLOCKER	
1		ransomware	<ul style="list-style-type: none"> - verwerker heeft diverse maatregelen genomen waaronder contact met het CERT (Computer Security Incident Response Team)
1		ransomware:	<ul style="list-style-type: none"> -aangifte politie - telefonisch contact met FCCU -onze IT-partner (externe dienst) zorgt voor

		hacking server en backup; alle files geëncrypteerd. Na betaling losgeld code gekregen om alle files te ontsleutelen. Vermoeden dat hacker enkel financiële verrijking tot doel had. Gebaseerd op feedback van IT-expert en de FCCU (Federal Computer Crime Unit)	<p>een voorlopige beveiliging</p> <ul style="list-style-type: none"> -aankoop van een externe backup -hadden in 2019 al nieuwe backup, firewall en server aangekocht
1		Infectie cryptolocker	<ul style="list-style-type: none"> - aangifte politie - forensisch onderzoek FUCC -blokkeren geïnfecteerd account - wijzigen credentials - gespecialiseerde firma's geconsulteerd - medewerkers gemeente verplicht paswoord te wijzigen en conform standaard te brengen
	18	DIEFSTAL	
9		diefstal PC en GSM en vandalisme	<ul style="list-style-type: none"> - de wachtwoorden voor de accounts (ticketgang, e-mail) werden gewijzigd - SIMkaart geblokkeerd - O365account verwijderd - aanmelden onmogelijk gemaakt - richtlijnen inbraakpreventie - fysieke beveiliging verbeteren - automatisch aanmelden in systemen met persoonsgegevens onmogelijk maken - afsluiten deel dienstverlening waar nodig - wachtwoorden moeten voldoen aan voorwaarden - wijziging administrator wachtwoorden - geëncrypteerde harde schijven/Bitlockerencryptie van PC's - multifactor authenticatie - sensibilisering - aangegeven bij politie
7		diefstal laptop, usb, sleutels	<ul style="list-style-type: none"> - aangifte bij lokale politie - sensibilisering - afspraken herbekijken - Bitlocker encryptie - deactivatie computers in domein - wachtwoord gewijzigd <p>- nieuwe toestellen worden nu in gesloten kast achtergelaten</p> <p>- installatie van camera's in de omgeving van het gebouw is lopende</p>
2		diefstal server	<ul style="list-style-type: none"> - technische maatregelen: data kunnen niet geraadpleegd worden buiten het intern netwerk - serverlokaal altijd gesloten houden - aangifte bij politie
	4	MISBRUIK TOEGANG(SRECHTEN)	
1		foto's nemen van identiteitskaarten om te misbruiken	<ul style="list-style-type: none"> - politioneel onderzoek - betrokkenen worden gecontacteerd - identiteitskaarten in vervolg in kluis

			<ul style="list-style-type: none"> - stagiairs geen toegang tot kluis - communicatie naar medewerkers
3		<p>eigen account misbruikt voor persoonlijke doeleinden (meestal Rijksregister)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - gesprek met betrokken medewerker en/of betrokken medewerkers werden ontslagen, na controle logbestanden - sensibilisering personeel - personeelslid in kwestie wordt formeel (brief) op de hoogte gebracht van feit dat dergelijke consultaties niet correct zijn -bespreking in dienstverband: grenzen scherp stellen - in toekomst zelf proactief steekproefsgewijs loglijsten screenen
			<ul style="list-style-type: none"> * 2 van dit soort meldingen betrof problemen met een interim of stage, in dat geval werd: <ul style="list-style-type: none"> - interimaris gesensibiliseerd - VDAB gecontacteerd
	10	PUBLICATIE OP SOCIALE MEDIA OF VIA PERS	
6		<p>ongoorloofde publicatie foto's en filmpjes van bewoners, patiënten (op sociale media) door student/personeel*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opnames verwijderd - student van werkvloer - student geconfronteerd en verslag aan politie - nieuwsbrief naar studenten verpleegkunde: tegen normen en waarden, niet verspreiden, aanbod discreet gesprek - aangetekende brief naar personeel over regels - nakijken procedure stagiair - aangifte om voorbeeld te stellen - personeel ontslagen - personeel gewezen op regels via aangetekend schrijven - communicatie naar bewoners en familie, betrokkenen een persoonlijk gesprek -medewerker is van de werkvloer verwijderd naar een plek zonder contact met ouderen - medewerkers van het woonzorgcentrum worden nog eens extra gewezen op het incident en de social media policy
1		<p>foto's kwetsbare kinderen gedeeld op facebook zonder toestemming directrice maar niet herkenbaar</p>	<ul style="list-style-type: none"> - gegevens laten verwijderen - leidinggevenden leefgroep verwittigd -sensibiliseren van en waarschuwing aan personeel -samenkomst ingepland met interne en externe DPO om procedures te bespreken
1		<p>datums en namen van geplande huwelijken 3 maanden - menselijke fout: op vraag van een politicus werden de gegevens toch doorgegeven door de verantwoordelijke voor de catering van het huwelijk aan de pers</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vooral sensibilisering personeel - vraag aan de krant om lijst te vernietigen - er zal een nieuwe lijst ter beschikking worden gesteld van personen die toestemming gaven.
1		<p>notulen gelekt door een raadslid, burger op sociale media geplaatst, omgevingsvergunning van een derde was hier zichtbaar,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - bewustmakingscommunicatie Algemeen Directeur naar raadsleden - bewustmakingssessie door DPO met extra aandacht voor geheimhoudingsverplichtingen

		bewustmakingscommunicatie van algemeen directeur naar raadsleden ook gelekt	van mandatarissen - deontologische code - huishoudelijk reglement
1		ontslagbrief algemeen directeur persnota (opgesteld door oppositie) citeert letterlijk uit deze ontslagbrief, werd ook op sociale media gepubliceerd	(behandeld i.k.v. klacht)
	16	FYSIEK VERLIES EN ONBESCHIKBAARHEID	
		VERLIES	
2		postpakket beschadigd bij de post	- klacht bij de post om te recupereren - persoonlijk overhandigen - zoveel mogelijk digitaal
1		papieren met gevoelige informatie weggewaaid	- transport enkel nog 100% bewaakt en met beveiligde boxen - papieren documenten vervangen door digitaal
6		verlies papieren documenten	- papieren documenten vervangen door digitaal (binnen 3 maanden)
1		verlies niet geëncrypteerde USBsticks	- USB-gebruik voor persoonsgegevens wordt afgeraden
2		verlies niet- geëncrypteerde usb-stick via post ihkv installatie van informaticasystemen	-trainingen om te voorkomen dat niet langer USB-sticks worden gebruikt voor het offline installeren en importeren van bepaalde gegevens -gebruik van zwaar beveiligde en encrypteerde USB-sticks -offline importeren van geg beperken tot minimum
1		verlies persoonlijke PC vrijwilliger digitalisering	- vertrouwelijkheidsverklaring - geen persoonlijke PC's meer - toegangsbeheer - kopies van registers bij vrijwilligers vernietigen
		ONBESCHIKBAARHEID VAN PERSOONSgegevens	
1		uitgevallen servers (onbeschikbaarheid gegevens) [in de serverroom met beveiligde toegang toch een fiberconverter weg en verschillende kabels losgetrokken]	- metingen verricht - aangifte bij politie - camerabeelden onderzocht
1		technisch defect van netwerk-switch en serverruimtekoeling -> tijdelijke, volledige onbeschikbaarheid van het interne computernetwerk, de informatie bewaard op computerservers, en de communicatie over het computernetwerk	- vervanging van de defecte apparaten - versleuteling sociale persoonsgegevens - veel voorstellen DPO (storingsmelding, operationele parameters in de serverruimte,...)
1		corrupte backupschijf/MySQL database die corrupt (dus onleesbaar) geworden is (oorzaak onbekend)	- terugzetten backup - contact Rijksregister over correcte doorstroming gegevens - contact met softwareleverancier
		INFORMATIE KOMT ONGEWILD BIJ VERKEERDE BESTEMMELING TERECHT	Door foutieve manipulatie of niet geschikte middelen

	22	ONGEWILDE/ONTERECHTE PUBLICATIE	
5		online zetten informatie die niet online mocht komen	<ul style="list-style-type: none"> - informatie/document(en) werd onmiddellijk verwijderd - configuratie aangepast - afspraken rond publiceren en vertrouwelijkheid - procedure herzien en openbaar en besloten deel als aparte zitting agenderen - procedure verificatie alvorens online publiceren - sensibilisering
1		verkeerdelijke publicatie op website van thuisadres door onvoldoende kennis welke velden databank wel en niet publiek toegankelijk worden geplaatst	<ul style="list-style-type: none"> - adressen in de databank vooral ingevuld met werkadres, zodat dit op de website verschijnt - op teamvergadering iedereen geïnformeerd over het correct gebruik van alle velden binnen de toepassing
2		online zetten informatie zonder bescherming (waaronder in een testomgeving)	<ul style="list-style-type: none"> - de documenten werden op 'besloten' gezet - de gelekte gegevens zijn gedesindexeerd - DMS werd geblokkeerd voor zoekmachines - opstarten inventarisatie van documenten die mogelijk ook persoonsgegevens bevatten - url niet geïndexeerd en complex - sluitend loggingsysteem - basic authenticatie voor de toepassing op de ontwikkelomgevingen - ook op de testomgeving een bijkomende netwerkbeveiliging
1		online formulier met mogelijkheid URL manipulatie zodat gegevens gebruikers openbaar konden gemaakt worden	<ul style="list-style-type: none"> - dienstverlening afgesloten - ontwikkelen nieuw formulier
4		een niet-ingelogde gebruiker kon aanvraag andere gebruiker zien door URL te wijzigen.	<ul style="list-style-type: none"> - hotfix op de productiedatabase - integratietesten die niet-ingelogde url's automatisch controleert op gevoelige informatie
1		openbaargemaakte notulen gemeenteraad met persoonsgegevens	<ul style="list-style-type: none"> - geen (notulen gemeenteraad blijven openbaar) - advies aan de gemeenteraad
1		publiceren vertrouwelijke persoonsgegevens op de website binnen de gebruikte software tool. Administratieve fout: publicatie notulen van een besloten zitting. Reden is een onvoldoende kennis van de werking van de gebruikte notuleringsstool	<ul style="list-style-type: none"> - in herinnering brengen van handleiding notuleringstoepassing - sensibilisering van alle personeelsleden rond de definitie van een gegevenslek en de vraag om dit steeds te melden bij de DPO
5		ongewilde publicatie persoonsgegevens website	<ul style="list-style-type: none"> - onmiddellijke depublicatie - afspraken rond publiceren en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens in herinnering brengen - sensibilisering
1		op het een (portaal)site worden ingediende eindverslagen gepubliceerd. Bij deze eindverslagen waren een klein aantal persoonsgegevens zichtbaar onder specifieke omstandigheden	<ul style="list-style-type: none"> - correcte versie teruggeplaatst - autorisatie gerelateerde code v/h volledige portaal herbekeken - bij nieuwe releases portaal komt er een testpanel

			- rechtenbeheer zal kritisch worden bekeken en vereenvoudigd
1		forensische audit, door Audit Vlaanderen; Publicatie door één of meerdere personen in de verzendlijst. Onterechte publicatie rapport.	- melding aan Audit Vlaanderen
	64	ONACHTZAAMHEID E-MAIL/BRIEVEN/DOCUMENTEN	
1		brief naar verkeerde persoon door fout post	- opnieuw versturen van brieven - betere controle bij versturen
18		Mail/brief aan verkeerde geadresseerde	- e-mail bij verkeerd geadresseerde werd verwijderd, enkel interne medewerker - sensibilisering medewerkers - vraag om mail te verwijderen
1		verkeerd RR (zelfde naam en geboortedatum) waardoor foute facturatie	- alle instanties verwittigd dat RRN verkeerd was - DPO verwittig en gevraagd patiënt in te lichten - facturatie tegengehouden - administratieve rechtzetting
1		telefoonnummer foutief doorgeschakeld (gevoelige informatie)	- doorschakeling aangepast - briefing personeel: geen info meer op voicemail
1		mailen met teveel bestemmingen zichtbaar (gevoelige informatie)	-bewustmaking op teamoverleg -opleiding interne kwaliteit
10		mail met bestemmingen in CC ipv BCC	- communicatie naar geadresseerden met de vraag om de mail met e-mail adressen te verwijderen en de gegevens vertrouwelijk te behandelen - awareness sessies bij personeel
10		mailen informatie naar verkeerde persoon (gevoelige informatie) ook via (leerlingenvolg)systemen	- beslissing om geen inhoudelijke gegevens meer te verspreiden via mail - zoeken naar uitwisseling van informatie via een ander veiliger systeem - ter inzage leggen op stadhuis of OCMW - er wordt gezocht naar veiliger manier om brieven te bezorgen, via beveiligde link - organisatorische maatregelen om juiste adressenlijsten te raadplegen - meteen contact genomen en gewist (zelf of bevestiging gevraagd) - kennisgeving aan bedoelde ontvanger - vermelding op teamoverleg - bewustwordingscampagnes - software gecorrigeerd - twee maanden voorafgaand aan de actualisatie van de gegevens geen tussentijdse aanpassing software meer
1		per vergissing van een betrokkene diens follow up (dienst tewerkstelling) aan werkgever bezorgd i.p.v. CV. (i.h.k.v. digitale verwerking gegevens per email)	- potentiële werkgever gecontacteerd met vraag het ten onrechte ontvangen document te verwijderen - opmaak werkinstructie en communicatie hieromtrent

			<ul style="list-style-type: none"> -sensibilisering, bewustmaking m.b.t. persoonsgegevens -werken met beveiligde email
1		onoplettendheid van medewerker bij doorsturen fiscaal attest naar 1 externe persoon. Deze verkreeg daardoor niet bedoeld inzage in meer dan 500 documenten	<ul style="list-style-type: none"> - ontvanger heeft attesten verwijderd uit systeem - attesten kunnen door de ouders na inloggen gedownload worden - attesten worden niet meer per mail verstuurd. Bij problemen kunnen deze na aanvraag en op papier worden afgehaald aan de receptie
4		mailen teveel informatie naar teveel personen handmatig	<ul style="list-style-type: none"> - gesprek met diegene die mail verstuurd heeft (en de betrokkene) - sensibilisering van de personen die toegang hebben tot de informatie - overleg met directie en medewerkers - controle op reply-to-all
1		notulen gelekt door een raadslid en door burger op sociale media geplaatst, omgevingsvergunning van een derde was zichtbaar, bewustmakingscommunicatie van algemeen directeur naar raadsleden ook gelekt	<ul style="list-style-type: none"> - bewustmakingscommunicatie Algemeen Directeur naar raadsleden - bewustmakings sessie door DPO met extra aandacht voor geheimhoudingsverplichtingen van mandatarissen - deontologische code - huishoudelijk reglement
1		fout in manueel aangemaakte lijst voor koppeling digitale loonbrieven	<ul style="list-style-type: none"> - verwerker heeft foutieve loondocumenten onzichtbaar gemaakt - bijkomende controle op manuele handeling: afspraak gemaakt dat één medewerker deze lijst opstelt en een andere een controle uitvoert - garanties inbouwen dat controle effectief plaatsvindt
1		dienst Personeel van de gemeente stuurde de lijst met alle personeelsleden van het OCMW (niet enkel de gedetacheerde statutairen) door naar het Zorgbedrijf (n.a.v. RIZIV aangifte)	<ul style="list-style-type: none"> - contactname Zorgbedrijf vernietiging lijst(en) - vernietiging lijst(en) - sensibiliseren medewerkers - gefilterde aanlevering persoonsgegevens (softwarematig of manuele bezorging op vertrouwelijke wijze)
2		mailen te veel informatie naar teveel personen geautomatiseerd	<ul style="list-style-type: none"> - automatische verzending naar andere adressen stilgelegd - juiste parameters (bij API-call) toegevoegd - uitbreiding testomgeving
1		foutieve koppeling van patiënt in elektronisch patiëntendossier -> dossier patiënt A bij patiënt B en zijn huisarts. Foute manuele, eenmalige link tussen 2 systemen	<ul style="list-style-type: none"> - onderzoek - feedback vragen aan instellingen die met zelfde pakket werken - verwerker maatregelen vragen om meer zekerheid in te bouwen zodat een foute koppeling niet meer mogelijk is - informeren betrokkene
1		door foute manipulatie extern supportteam hadden medewerkers tijdelijk ongeoorloofde toegang tot persoonsgegevens van hun collega's (+/- 10)	<ul style="list-style-type: none"> - gebruik v.d. applicatie tijdelijk geblokkeerd - contact opgenomen externe partner om te onderzoeken

1		inschrijving bij verkeerde entiteit door fout in software	<ul style="list-style-type: none"> - de inschrijvingen werden onmiddellijk aangepast (na 1 werkdag) - er werd aan leverancier gevraagd software aan te passen
1		Verspreiding digitale loonbrief via een digitale brievenbus . Aantal collega's kregen loonbrief van maand mei van één andere collega.	<ul style="list-style-type: none"> - loonbrieven werden onzichtbaar gemaakt - nieuwe testen uitgevoerd - overleg HR-dienstverlener, leverancier digitale brievenbus, andere softwareleverancier en provinciebestuur - implementatie gefaseerde uitrol loonbrieven
1		Bij een migratie van telecomoperator heeft de nieuwe verkeerde telefoonnummers toegekend aan 180 personen. Hierdoor zijn er berichten, voicemails, of oproepen bij andere mensen (collega's) terechtgekomen	<ul style="list-style-type: none"> - nodige technische acties ondernomen om de fout recht te zetten (samen met nieuwe telecomoperator en hun onderaannemer) - betrokkenen verwittigd, en verzocht om de privacy van collega's te respecteren - juridische stappen overwogen naar nieuwe telecomoperator.
1		gegevens aan de juiste persoon verstuurd maar op een ander adres door tussentijdse aanpassing software	<ul style="list-style-type: none"> - software gecorrigeerd - er zal gedurende twee maanden voorafgaand aan de actualisatie van de gegevens geen tussentijdse aanpassing van de software meer worden gedaan
1		generieke account aangemaakt om te testen blijft toegankelijk (raadpleging RR)	<ul style="list-style-type: none"> - afsluiten verwerking - wijzigen toegangsrechten
1		automatisch doorsturing op e-mailaccount van een personeelslid van het autonoom gemeentebedrijf (AGB) .	<ul style="list-style-type: none"> - lijst getrokken met de e-mails die naar het e-mailadres werden doorgestuurd, zodat later eventueel nog een detail-inschatting kan gedaan worden van de impact in die periode - regelmatig valideren of er onterechte forwards zijn ingesteld
1		sociaal verslag de referentiepersoon en zijn gezin werd per vergissing uitgeprint vanop het OCMW naar de printer i/d inkomsthal v/h gemeentehuis (foutieve printerkeuze)	<ul style="list-style-type: none"> -bespreking incident in de IVC
1		rondslingerende documenten	<ul style="list-style-type: none"> - bewustwordingscampagne - er wordt aan alle printers en aan het faxapparaat een herinnering gehangen om geen documenten achteloos achter te laten, evenmin in burelen, vergaderlokalen of elders in het gemeentehuis
1		een overtreding staat beschreven op een wikipagina en deze was niet afgeschermd voor de rest van de organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - wikipagina afgeschermd - GDPR- en cybersecurity infosessies waarin steeds herhaald wordt dat het belangrijk is om wikipagina's af te schermen indien nodig - bevoegde personen afzonderlijk ingelicht - betrokkene geïnformeerd
	8	GEBREK AAN KENNIS/NIET RESPECTEREN REGELS	
1		ongoorloofd mondeling doorgeven van kandidaat in selectie aan huidige werkgever	<ul style="list-style-type: none"> - gesprek met betrokken personeelsleden, informeren betrokkene; - herhaling vertrouwelijkheids-verplichtingen

1		personeelslid lijst aanwezigen kinderopvang afgeprint en opgenomen als doc in rechtszaak	- sanctionerende en preventieve maatregelen, bewustmaking
		medewerker heeft medisch verslag doorgestuurd naar verzekering i.h.k.v. arbeidsongeval maar zonder medeweten van de patiënt (verslagen moeten via de patiënt of met toestemming van de patiënt aan de verzekering bezorgd worden)	- instructies aan personeel over correcte manier van afhandelen - werkgroep samengeroepen om werkinstructies op te stellen: opmaak van een toestemmingsformulier en een procedure
1		onrechtmatige toegang en inzage sociaal dossier en ook mondelinge doorgifte door tijdelijk personeelslid	- extra aandacht besteden aan discretie en deontologie bij toekomstige aanwervingen
2		mondeling doorgeven van informatie	- veiligheidsbeleid wordt verder uitgewerkt - procedure voor informatieverstrekking - er wordt extra gehamerd op het loggen elk contact - betrokkene werd geïnformeerd over datalek
1		badge doorgegeven door schepen voor journalistiek onderzoek zonder medeweten bestuur	- blokkeren toegangsbadge - escalatie naar het college en de Algemeen Directeur - bespreking op IVC - meeting leverancier verhogen veiligheid - invoeren badgehouders die kopies tegengaan - interne communicatie - nieuw toegangscontrolesysteem
1		vanuit de stad onterecht een lijst verstuurd aan de Lijn, die nadien gebruikt is in strijd met advies VTC (i.h.k.v derdebetalersregeling gratis pas 6 t.e.m.14-jarigen	- volledige heronderhandeling van de te volgen procedure om het derdebetalerssysteem te kunnen toepassen in overeenstemming met het advies van de VTC.
1		ex-inwoner woont nu in USA, kreeg brief waarop naam, adres en SSN vermeld waren. Met combinatie van deze gegevens kan je in US aan veel gegevens geraken. Deze burger stuurde wel zelf mails naar bestuur die hij ondertekende met deze gegevens	- interne communicatie met alle personeelsleden van de dienst over wat gebeurde. Aangeven dat dergelijke info niet op de buitenzijde mag vermeld worden.
	3	FOUT IN TOEPASSING	
1		testen met productieve data op onbeschermd omgeving	- url niet geïndexeerd en complex - sluitend loggingsysteem - basic authenticatie voor de toepassing op de ontwikkelomgevingen - vraag is gesteld aan de ontwikkelaar om ook op deze omgeving een bijkomende netwerkbeveiliging op te zetten
1		na in productiestellen van software was er een datalek in identificatiesysteem. Dit systeem is bereikbaar via een loket. Lees- en/of schrijfrechten van alle gebruikers werden uitgebreid naar rechten op alle (niet-)gebruikers i.p.v. alleen eigen rechten	- code die probleem veroorzaakte is aangepast - meer aandacht besteden aan het belang van testen (opgenomen in onze release-procedure)
	1	Misconfiguratie van een burgerloket (kernapplicatie van de entiteit) na nieuwe release	- vanaf Q3 ItsMe (voorlopig vrijblijvend) aangeboden - bijkomende richtlijnen ontwikkeling rond waar welke "services" staan - proces melding van SL naar I&T bij security

			gerelateerde incidenten bijwerken - password reset burgers
	7	GEBRUIKERS- en TOEGANGSBEHEER	
4		gebruikers kunnen teveel gegevens zien	<ul style="list-style-type: none"> - afsluiten rapporten/verwijderen informatie - correctie toegangscontrole/foutieve rechten - extra nazicht autorisatie andere rapporten - het rechtenbeheer zal kritisch worden bekeken en vereenvoudigd waar mogelijk - contacteren raadplegers en verwijdering eventuele download - communicatie naar sector, bedrijven, kabinet, VTC, betrokken agentschap - telefonische permanentie weekend - post-mortem in veiligheidscomité - bepalen oorzaak programmatiefout (het stond correct in de analyse) - testen (met de juiste gebruikers) - bepalen oorzaak niet-detecteren probleem in testfase - aanpassen procedures, instructies - extra bewustmaken correct en veilig programmeren
1		rechtenbeheer portaal burger fout wegens update	<ul style="list-style-type: none"> - het lek werd meteen dezelfde dag gedicht - het rechtenbeheer zal kritisch worden bekeken en vereenvoudigd waar mogelijk - bij nieuwe releases zal een testpanel van archeologen worden samengesteld
1		e-loket met tijdelijk ongeoorloofde toegang tot volmachten van alle gebruikers	
1		onbeveiligde toegang tot een webservice om Rijksregister te bevragen door iedereen die toegang heeft tot het interne netwerk	
		I.V.M. ONDERWIJS	
		KWAAD OPZET	
	10	hacking	
1		Een leerling heeft zich via een keylogger toegang kunnen verschaffen tot het wachtwoord en de smartschoolaccount van een personeelslid.	- beslissing genomen om meteen multi-factor-authenticatie (MFA) in te schakelen
1		Leerlingen zagen de leerkracht zijn wachtwoord invoeren op leerlingvolgsysteem . Hebben wachtwoord doorgegeven, op smartschool ingelogd, printscreens gemaakt van resultaten,...	<ul style="list-style-type: none"> - in overleg gegaan met het CLB om met de betrokken leerlingen een sensibiliseringstraject op te starten - verplichte dubbele authenticatie (2FA) van alle personeelsleden
1		Hacking account leerlingvolgsysteem leerkracht door leerlingen (doel leerlingen eerder om punten te wijzigen, niet echt tot doel gehad om gegevens van andere leerlingen te bekomen)	<ul style="list-style-type: none"> - wijziging wachtwoord - 2-factor (2FA) verificatie ingesteld voor betrokken leerkracht - nieuwe sensibilisering voor alle collega's om nieuw (en veilig) wachtwoord te kiezen - stappenplan meegegeven voor het

			controleren van aanmeldingen op eigen account
1		Onrechtmatige toegang door leerlingen tot account leerlingvolgsysteem van een leerkracht	
1		Examenfraude: ongeoorloofde toegang leerlingen tot leerkrachtaccount van leerlingvolgsysteem: mogelijkheid toegang identificatiegegevens. Leerlingen, ouders, leerlingvolgsysteem, rapportmodule, berichten leerkracht	- bewustmaking - awareness vergroten
1		ongeorloofde toegang door leerlingen tot puntensysteem, berichtensysteem en leerlingvolgsysteem van de leerkracht (leerlingen hebben gebruikersnaam en wachtwoord van leerkracht afgekeken)	- wachtwoord leerkracht gewijzigd - dubbele authenticatie ook invoeren voor leerkrachten
1		wachtwoord gekraakt leerlingvolgsysteem en gegevens verwijderd	- paswoorden werden aangepast - klacht werd ingediend bij de politie - daders werden geïnterpelleerd - bewustwording van wat betreft beveiliging paswoorden - op centraal niveau opstart DPIA rond leerlingvolgsysteem
1		wachtwoord leerkracht gekend bij leerlingen - examenfraude-mogelijks leerlingen gegevens geraadpleegd	- account leerkracht gewijzigd - sensibiliseren leerkrachten en leerlingen - 2-factor (2FA) authenticatie - betrokkenen zijn geïnformeerd
1		hacking smartschoolaccount leerkracht waarna mails verstuurd naar andere leerkrachten en gegevens ingekeken van leerlingvolgsysteem van enkele leerlingen	- op systematische basis zal het technisch worden afgedwongen wachtwoorden te veranderen na 6 maanden - aanvullend nog extra sensibilisering voorzien worden voor schoolpersoneel
1		gehackte account leerlingvolgsysteem collega	- verandering van het wachtwoord van de Smartschoolaccounts
		ransom	
		/	
		phishing	
		/	
		diefstal	
		/	
		Verlies	
		/	
	2	INFORMATIE KOMT ONGEWILD BIJ VERKEERDE BESTEMMELING TERECHT	Door foutieve manipulatie of niet geschikte middelen
		Ongewilde/onterechte publicatie	
		/	
		Verkeerde bestemming/teveel informatie	
		/	

		Niet kennen of toepassen regels	
1		uittreksel leerlingenvolgsysteem als kladpapier	- instructie ofwel vernietigen ofwel correct klasseren - minder details noteren over persoonlijke omstandigheden leerlingen (VTC)
1		leerlingen mogelijkheid inkijken klasoverzicht tijdens les (en 1 leerling nam foto)	- klasgesprek met de leerlingen - leerlingen vragen fotomateriaal te verwijderen - leerkracht aanraden klasoverzichten met gevoelige gegevens niet af te printen en mee te nemen naar les - nieuwe richtlijnen worden duidelijk gecommuniceerd aan leerkrachten
		ANDERE	
		/	

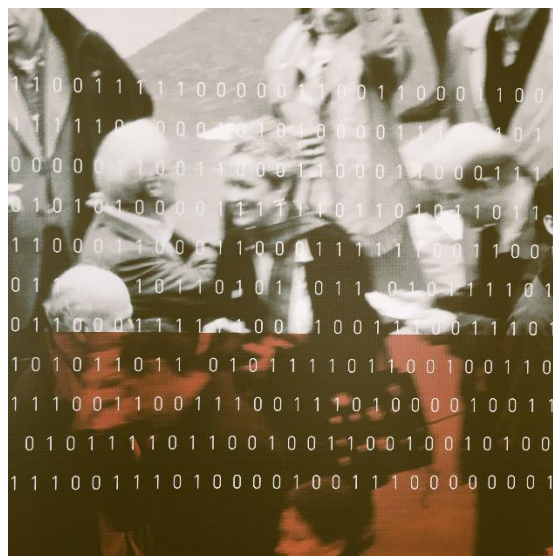
2.8 Inspecties

Het onderzoek van dossiers gebeurt meestal administratief, al dan niet met een overleg met de verwerkingsverantwoordelijke.

Er werd in 2019 door de VTC geen opdracht gegeven aan commissieleden om een inspectie uit te voeren.

2.9 Verificaties

In de periode 2019 tot en met 2021 werden geen vragen tot verificatie in toepassing van artikel 23, AVG, gesteld aan de VTC.

2.10 Maatregelen

De VTC heeft systematisch maatregelen opgelegd naar aanleiding van meldingen van datalekken en klachten en occasioneel na een onderzoek op eigen initiatief, inspecties en uitzonderlijk naar aanleiding van adviesvragen.

2.10.1 Maatregelen naar aanleiding van meldingen van datalekken:

De VTC spreekt in principe van zodra er sprake is van een datalek, zijnde een inbreuk op de beveiliging, een **berisping** uit omdat een datalek betekent dat er iets misgelopen is en de VTC wil aansturen op verbetering van het omgaan met persoonsgegevens. In 2019 heeft de VTC hierdoor 207 berispingen uitgesproken.

2.10.2 Maatregelen naar aanleiding van inspecties:

Er werd geen inspectie uitgevoerd in 2019.

2.10.3 Maatregelen naar aanleiding van onderzoeken:

De onderzoeken van de VTC in 2019 gaven geen aanleiding tot het opleggen van formele maatregelen.

2.10.4 Maatregelen naar aanleiding van adviesdossiers:

Uitzonderlijk leidt een adviesdossier tot het opleggen van een maatregel. Dit was in 2019 niet het geval.

2.10.5 Maatregelen naar aanleiding van klachtdossiers:

K/2019/06: vraag om de procedure aan te passen.

K/2019/07: berisping en bijkomende maatregelen (zie punt 2.5.7).

K/2019/09: berisping.

2.10.6 Maatregelen naar aanleiding van verificaties:

In 2019 waren er geen verificatiedossiers.

2.10.7 Maatregelen naar aanleiding van adviesvragen over protocollen:

In 2019 werden er geen maatregelen opgelegd n.a.v. adviesvragen over protocollen.

2.11 Registratie meldingen functionarissen (DPO's)

Er werden in 2019 329 functionarissen voor de gegevensbescherming aangemeld bij de VTC.

2.12 Uitbouw van het kenniscentrum

2.12.1 Persoonlijke kennis en competentie

De leden of de medewerkers van het secretariaat hebben in 2019 deelgenomen aan onder meer volgende studiedagen en conferenties:

- 30/01-01/02/2019, CPDP: Data Protection And Democracy, Brussel;
- 29/04/2019, Privacycafé, Data Protection Institute, Gent.

2.12.2 Kennis delen

- 24/05/2019, presentatie The Flemish DPA & the DPO, GDPR-salon, Jette
- 28/05/2019, presentatie over de rol van de VTC onder de AVG, informatiesessie Interleuven rond 1 jaar AVG voor de lokale besturen, Leuven;
- 20/06/2019, presentatie De VTC als Vlaamse DPA, Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, Brussel;
- 15/10/2019, presentatie De VTC als Vlaamse DPA, MC beleidsdomein Onderwijs & Vorming.

2.12.3 Website

De Vlaamse Toezichtcommissie heeft een eigen website: <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-Toezichtcommissie>

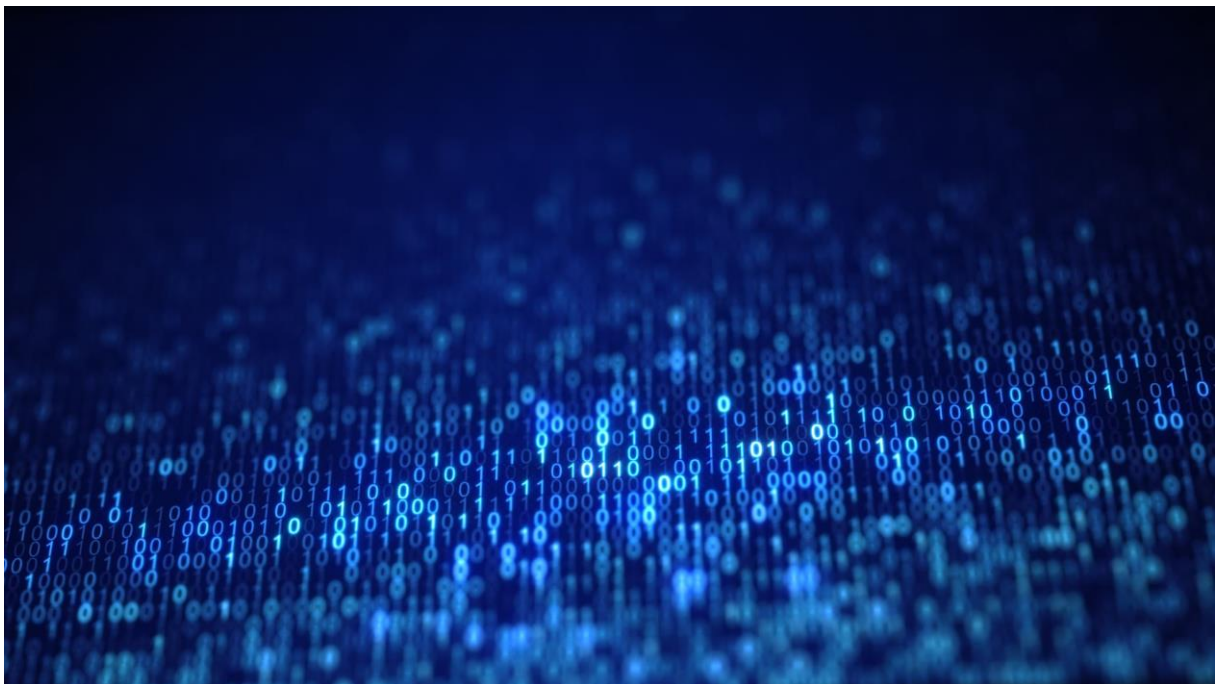
Op de website worden de volgende items gepubliceerd en up-to-date gehouden:

- over de Vlaamse Toezichtcommissie als toezichthoudende autoriteit met onder andere informatie over de taken en organisatie van de Vlaamse Toezichtcommissie;
- wetgeving
- vergaderdata;
- actueelrubriek met items per doelgroep;
- adviezen en aanbevelingen: uitleg over de procedure en de voorwaarden en een overzicht van adviezen en aanbevelingen;
- informatie over de functionaris voor gegevensbescherming;
- informatie over de protocolverplichting voor de mededeling van persoonsgegevens en een overzicht van de protocoladviezen;
- de procedure en informatie in verband met gegevenslekken (inbreuken op de beveiliging);
- informatieveiligheid, met bijzondere aandacht voor de lokale besturen;
- rechten van de betrokkenen;
- verificatieprocedure;
- gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA);

- linken naar andere toezichthouders;
- geclusterde informatie voor bepaalde domeinen (voor scholen, over Coronamaatregelen, over datacenters en cloud);
- contactgegevens;
- FAQ-rubriek.

2.12.4 Documentatiecentrum

De bibliotheek over de bescherming van persoonsgegevens en aansluitende thema's als mensenrechten in het algemeen, e-government en administratief recht werd verder uitgebreid.

**Vlaamse
overheid**

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Koning Albert II Laan 15 bus 149
1210 Brussel
België